

Přidávám do kroku

Jiří Chválek, cestovatel

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

11/2021 / ročník XXXI / 29 Kč

10 Stáří jako inspirace k aktivitě

13 Návrat zvonů do Kutné Hory

16 Chléb v proměnách staletí

25 Biskupská synoda o synodalitě

Svěcení trvalých jáhnů

Biskup Jan Vokál
udělil v sobotu 16. října svěcení dvanácti ženatým mužům.
Stali se tak trvalými jáhny.

(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Táhnout za jeden provaz
Jiří Chválek
- 9 **jak to vidím já**
„Umřít a být svatej“
- 10 **pastorace seniorů**
Stáří jako inspirace k aktivitě
- 12 **zamyšlení**
Hvězdný svět se zachvěje
- 13 **povídání o zvonech**
Návrat zvonů do Kutné Hory
- 16 **historie**
Chléb v proměnách staletí
- 20 **literární soutěž**
Mezigenerační literární
soutěž už má své vítěze
- 25 **život církve**
Biskupská synoda o synodalitě
- 27 **osobnosti diecéze**
Vzpomínka na arciděkana
Jana Kohela
- 31 **IKD / Papežská misijní díla**
- 35 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává:
Biskupství královéhradecké,
Velké náměstí 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce:
Tiskové oddělení, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové,
tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.
Tisk: Tiskárna v Ráji, s. r. o.,
Semtín.

Cena: 29 Kč.
Roční předplatné: 319 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové,
č. ú. 1016004393 / 5500,
variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo
čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Slovo úvodem

Milí čtenáři,

nedávno jsem si při výuce předmětu Etika ve vztahu k médiím povídal se studentkami hradecké univerzity o etických principech a kodexech médií, o rozdílech mezi seriózními a bulvárními médii a dotkli jsme se i tématu etiky na internetu.

Požádal jsem je, aby se snažily všechno, co v průběhu semestru probíráme, představit si v konkrétní situaci v běžném každodenním životě a především přemýšlely o tom, jak to srozumitelně vysvětlí svým budoucím žákům. Některé už na základních školách působí a jsou denně konfrontovány s jevy, o kterých řada rodičů a prarodičů nemá ani tušení. Názvy některých aplikací, jejichž prostřednictvím se dnešní třináctileté (a mnohdy i mladší) děti dorozumívají, jsem slyšel poprvé. A to se pohybuji v médiích přes čtvrt století a myslel jsem si, že držím krok s dobou.

Mysleme všichni, prosím, na to, že naše děti a vnoučata umí se svými mobily a tablety věci, o kterých nemáme ani tušení a ve virtuálním světě najdou kromě vzdělávacích a přínosných aplikací i mnoho nástrah. Můžeme se snažit o výchovu v duchu křesťanských hodnot sebevíc, ale budeme-li se pohybovat jen v tradičním prostředí a v nám známém terénu, obávám se, že budeme časem nemile překvapeni. I já byl nedávno překvapen, když jsem se z jednoho průzkumu mezi posluchači rozhlasu dozvěděl, že ve věkové kategorii 3 – 6 let je více dětí, které umějí ovládat mobil a tablet, než těch, které si umí zavázat boty.

Taky asi občas vídáte v parku či na dětském hřišti rodiče s pohledem upřeným na display mobilu, zatímco jejich ratolesti radí na pískovišti. Mediální mámy a digitální tátové. Stejnomená kniha, na niž jsem nedávno narazil, nastoluje mimo jiné otázky: Ničí sociální sítě naše děti? Kolik času stráveného na internetu je už příliš? Co pro teenagery znamenají selfie a sexting? Jak jejich život ovlivňuje syndrom zvaný FOMO (Fear of Missing Out), tedy potřeba být neustále online, protože jinak by bylo možné něco podstatného propásnout?

Jsem rád, že píšu tyto řádky pro Adalbert. Jsem rád, že existují seriózní média, Český rozhlas a Česká televize nebo Rádio Proglas, a že je čtete a posloucháte. Jsou to bezpečné ostrovy v rozbouřeném mediálním moři.

Jiří Kánský, ředitel Českého rozhlasu Hradec Králové a Pardubice)
vyučuje Etiku na Univerzitě Hradec Králové

Táhnout za jeden provaz

Možná, že jste s panem **Jiřím Chválkem** cestovali po světě i vy. Za téměř třicet let existence Cestovní kanceláře AVETOUR odbavil a pobavil tisíce turistů a poutníků. Ale co o něm vlastně víte? Rozhodně to není muž nezajímavý. Posud'te sami.

„Svůj profesní život jste spojil s organizováním poutních pobytů a doprovázením lidí při jejich cestování. Jak všešla myšlenka založit právě cestovní kancelář?“

Myšlenka založit cestovní kancelář přišla poměrně spontánně, při mé návštěvě poutního místa v Hercegovině, v Medžugorji, které mě zcela uchvátilo a které ke mně promluvílo i pro mě velice nečekaným způsobem. Byl jsem fascinovaný obrysy, které přede mnou vyvstávaly v myšlenkách a představách z budoucích cest. V létě 1993 jsem nabyl rozhodnutí opustit své zaměstnání, které mě ostatně nikterak nenaplněovalo, nicméně moji rodinu a přátele to poměrně značně překvapilo a byl jsem nepochopený a předem „odsouzený“ k nezdaru. Jistěže se to nejevilo racionálně, neboť vše hovořilo proti, učinit tak závažné životní rozhodnutí, vlastně bez zkušenosti, znalostí a potřebných financí.

„Vyrostl jste v křesťanské rodině?“

Nepocházel jsem z věřící rodiny, nad to moje dětství nebylo šťastné, rodiče se mi v mých jedenácti letech rozvedli a já jsem byl do jisté míry proti své vůli „přestěhovaný“ s maminkou a s mladším bratrem z Moravy do podhůří Orlických hor, do Dobrušky, kde jsem nikoho neznal.

„Kdy jste se poprvé setkal s Bohem?“

Setkání s Pánem Bohem bylo naprosto jedinečné, mimořádné a fascinující. Způsob, jak ke mně Pán přišel, mě dodnes přivádí v pokorný úžas a naplňuje

pocitem vděčnosti. Velice brzy jsem se oženil a založil rodinu, ale mé manželství z mé strany stálo na sobectví, nezodpovědnosti a obecně řečeno, na volném pojetí života.

„Prožívám nekonečnou adoraci vděku, že mně bylo dopřáno poznat tolik zemí, národů, kultur, historií a krásných lidí.“

Při mé jedné návštěvě na Moravě ve Frýdku-Místku jsem procházel kolem kostela a slyšel jsem i přes zavřené dveře varhany. Pojala mě zvědavost a myslím, že to bylo poprvé v životě, kdy jsem sám od sebe vstoupil do kostela a úplně jsem zkoprněl, neboť jsem byl zalit jakousi něhou a pocitem lásky a štěstí. Posléze za okamžik kněz začal podávat svaté přijímání, které bylo pro mě velkou neznámou, nicméně jsem se odhodlaně postavil do řady a Ježíše jsem ve svém hříšném stavu přijal, nevěda, co vlastně činím. Nicméně přišla ke mně další milosrdná vlna Božího doteku a já jsem v tento krátký okamžik (v neděli 31. srpna 1986) věděl, že je Bůh, že existuje a že si přeje navázat se mnou laskavý vztah. Potom již věci dostaly ten správný spád a já postupem času objevoval nové a nové horizonty Božího milosrdenství.

„Mnoho let jezdíte na duchovní místa, jak tato skutečnost ovlivnila váš život?“

Poutní zájezdy, které jsem zejména v devadesátých letech provázel, mimo jiné utvrdily mé zakotvení v Bohu. Byl jsem nadšený, že mohu sdílet s lidmi na cestách projevy Boží milosti a něhu Panny Marie, do jejíž ochrany a náruče jsem vždy spěchal. V rodinném životě to nebylo přirozeně úplně ideální, neboť moje žena se starala sama část roku o naše tři syny. Měl jsem a mám v ní stále silnou oporu s pevným rodinným zázemím. Postupem času se ke mně přidali úžasní průvodci, kteří nám pomáhali s vedením zájezdů.

„Přirostlo vám nějaké místo k srdci?“

Všechna Mariánská poutní místa mají jakýsi punc výjimečnosti, a právě tyto Boží oázy mě snad naplňovaly největším pokojem, který jsem rád vyhledával. Medžugorje je místem, které hovoří a které ještě výrazně promluví do dějin světa a dějin spásy. Svatá Panna zde jasně ukazuje na Krista ve všem tamním konání a doslova prosí o návrat ke Stvořiteli, neboť na mnoho úrovních je člověk nastavený proti Bohu a ve stavu naprosté lhostejnosti vůči duchovním principům. Musím rovněž vzpomenout i Izrael – Svatou zemi, kam také velice často míří naše cesty. Je to země, kde to vše začalo, kde je snad každý kámen posvěcený životem a vykoupením našeho Spasitele.

„Čím vás Medžugorje při první návštěvě tak oslovila?“

Zážitkem pro mě bylo už jen to společenství věřících – všichni táhli za jeden provaz. A samozřejmě i samotná místa

☛ Koclířov u Svitav, osobní svědectví ohledně chystané stavby kaple.

☛ V ledovém zajetí panenské Aljašky, kde přišel málem o život.

zjevení, která jsou tak promodlená. Měl jsem tehdy možnost pobýt v blízkosti oněch dětí – vizionářů, kterým se Matka Boží pravidelně zjevowała v 18.40 hodin. Při samotném zjevení jsem vnímal, jako by mě někdo hladil po tváři sametem, takové velmi příjemné vanutí. Laicky řečeno. S vizionářkou Vickou jsem měl možnost hovořit, sice přes tlumočnici, ale rozmlouvali jsme spolu.

☛ Prožil jste konverzi. Vrátil jste se domů k rodině, která nic netušila, jen viděla, že jste se začal chovat jinak.

☛ Neustále ve spojení se světem.

Dnes vím, že jsem i v tomto ohledu dělal mnoho věcí špatně. Jak jsem byl tím objevením Boha plný, chtěl jsem to nalít do všech kolem sebe tak nějak najednou. Pochopitelně mě měla manželka i další příbuzní za blázná. Vyhledal jsem proto místního kněze v Dobrušce a požádal jsem ho o hlubší uvedení do víry a seznámením s křesťanstvím a církví. Moc mi v poznávání Pána Boha pomohli i přátelé ze zdejší katolické farní komunity. Celý ten proces trval samozřejmě několik let, během kterých přijala víru i moje manželka, ale to se stalo až ve chvíli, kdy jsem na ni přestal ohledně víry tlačit. Se mnou se v poznávání Boha „svezly“ i moje maminka a babička, které také dříve věřící nebyly a do kostela nechodily, ale viděly moji snahu a nadšení. A postupně se přidala i velká část rodiny.

☛ Jak jste to měli doma po vaší konverzi se svátostmi?

Byl jsem pokřtěný jako dítě, moje žena ne. Ale protože manželka chtěla, abych mohl jít ve víře a v praktikování křesťanství ještě hlouběji, svolila k tomu, že jsme měli konvalidaci našeho manželského svazku v kostele, načež se posléze nechala pokřtít také ona. Po mém obrácení jsem nechal se souhlasem manželky pokřtít naše dva malé kluky, třetí se pak již narodil do věřící rodiny, takže jeho křest byl již zcela přirozenou skutečností.

☛ Jste ve svém bydlišti zapojený do farního společenství i aktivní službou?

V Českém Meziříčí jsem členem farní rady, snažím se vypomáhat knězi, jsem aktivní při různých akcích a také jsem členem Ekonomické rady diecéze.

☛ Díky spolupráci s Diecézním poutním místem jste se jistě setkal s různými osobnostmi.

Setkání s osobnostmi na mých cestách bylo nespočet, mezi ty výrazné jsem vždy řadil ty krásné, obyčejné a prosté duše, ze kterých dýchala skromnost, pokora, láska a vyzařovala vnitřní krása, bez rozdílu společenského postavení. Pochopitelně byly i situace, které rovněž pohladí duši, kdy jste pospolu mezi biskupy, kdy obědváte s otcem kardinálem, potřesete si rukou se Svatý otcem, či prohodíte pár slov s celebritami filmové a pěvecké scény nebo politického života.

☛ Na cestách s klienty vaší kanceláře jste jistě zažil perné i krásné chvíle. Vryly se vám některé navždy do podvědomí?

Perných a milých zážitků bylo nespočet, není snadné něco vypíchnout, ale budiž, vrátím se tedy o mnoho let nazpět na parkoviště v Lurdech, kde jsme vlastně začínali Mariánský okruh Evropou. Počítalo se mi zanechat osobní zavazadlo na rušném parkovišti vedle autobusu, respektive kufřík, který obsahoval mimo jiné veškeré finanční prostředky, které měly pokrýt celou naši pouť. Asi po dvou

Ⓜ Rodinný klan. Čtyřikrát Jiří Chválek.

Ⓜ Jako vůdce „smečky“ na ostrově Samoa v dalekém Pacifiku.

hodinách jsem s hrůzou a se zděšením zjistil, že postrádám „klíč“ k celé existenci zájezdu. I přes několik minut nekonečné a silné nejistoty jsem tušil, že se opětovně s kufříkem setkám. A tak děkuji ještě nyní a zase, Panno Maria Lurdská!

K těm nádherným a nezapomenutelným patří například naše první cesta do Medžugorje v září 1993, kdy jsme putovali na toto místo v časech aktivního vojenského konfliktu v zemích bývalé Jugoslávie. Na jednom místě po nás dokonce stříleli, ale naše víra byla v těch dnech nekonečná a bez limitu pod mateřským pláštěm Svaté Panny. Legendární byla i naše autobusová pouť do Svaté země na jaře 1994, přes Balkán, Turecko, Sýrii, Jordánsko a Egypt, v součtu dvanáct nočních přejezdů. Zde bylo Boží vedení tak mocné a zřejmé, že nebylo pochyb, že jsme toto dokázali absolvovat jen tak sami ze sebe. Radost z této cesty ve mně rezonuje dodnes i přes veškeré obtížnosti, kterým jsme museli tenkrát čelit.

Ⓜ Podle jakých parametrů vybíráte destinace?

Destinace, tedy některé, jsem tu a tam vybíral popravdě řečeno i podle svého vlastního gusta. Občas jsem hořel touhou sám navštívit nějaké místo či zemi, a podle toho byla lokace určení takto zadána.

Ⓜ Pandemie. Jak jste přežil dobu covidovou?

Doba covidu přinesla pozitivní i horší momenty, nejdříve to s námi lidsky i komerčně zatřásl, neboť nastalo něco, s čím nebyla žádná zkušenost, a bylo obtížné rozhodnout, jak s tím naložit. Na druhou stranu vznikl časový prostor pro využití extra času, který nám byl díky pandemii dán. S radostí jsem proto věnoval více času, než bylo obvyklé, četbě, rodině, modlitbě apod. Jinak nových nápadů a témat do budoucna je mnoho, nicméně pokud nebude odstraněn symptom samotné pandemie a nedojde k nápravě a k pokání lidské populace, nelze předpokládat záchranu a změnu pouze na úrovni očkování.

Ⓜ Řadíte se vy osobně mezi křesťanské podnikatele?

Ano, řadím se sice mezi křesťanské podnikatele, nicméně to nelze zjednodušeně kategorizovat. Byly i momenty a situace, kdy jsem byl zrazovaný lidmi z církve a obráceně jsem mnohokrát zažil podporu, sdílení a vzájemnost od osob mimo církevní prostředí.

Ⓜ V Koclířově nedávno zaznělo vaše spontánní vyznání a důvody, proč jste se rozhodnul stát se hlavním donátorem nové kaple.

Ke Koclířovu a tamní komunitě, kterou vede P. Pavel Dokládál, mám poměrně

silnou vazbu a to z vícero důvodů. Otec Pavel je mimořádný a neúnavný dřič na Boží vinici, nadto s charizmatickým a organizačním talentem pro pořádání velkých duchovních podniků národního rozměru. Rozhodnutí stát se majoritním donátorem budované kopie fatimské kaple – Capelinhy pro střední Evropu, nebylo již takto úplně spontánní, jako moje neznalé přijetí eucharistie v roce 1986. Jistěže jsem zpočátku ihned věděl, že přispěju tomuto bohulibému dílu, ale nějak jsem tušil, že cesta k dosažení potřebné částky bude dosti trnitá. Na mysl

Ⓜ Na venkově v Irsku.

mi přicházely i myšlenky, abych spíš myslel na zadní kolečka, na budoucnost, případně co by za tyto prostředky mohlo být zakoupeno, které chci jinak věnovat na stavbu kaple. Nicméně s postupem času se to moje fiat ve mně nějak překlátilo v úplné odevzdání se Panně Marii a Božímu plánu. Jsem nakonec ve svém nitru šťastný, že toto požehnané dílo v podobě přesné kopie fatimské kaple ponese i můj rukopis a že mohu velmi nesměle vyznávat Totus Tuus, Maria! Můj život se určitě i s touto jedinečnou skutečností jistě pohnul či posunul, ale je to do jisté míry dáno i věkem. Začínal jsem na poli cestovního ruchu jako čerstvý třicátník a nyní se již hlásí šedesátka

a nutně si uvědomuji, že jsem již vlastně ve třetí třetině a proto se snažím přidávat do kroku, dokud mi Pán, ještě než budu povolán, dopřává čas nalézt prostor pro jakékoliv Dobro.

Procestoval jste velký kus světa. Toužíte se vy sám někam vypravit?

Jsem velkým obdivovatelem přírody a Božího stvoření vůbec. Fascinuje mě vesmír a třeba Pacifik, konkrétně malé ostrovy, kde je civilizace pozadu. K srdci mně přirostli původní obyvatelé Polynésie či souostroví Fidži. Mým dětským snem je navštívit domorodé obyvatele Papuy Nové Guiney.

Zažil jste na svých cestách situaci, kdy vám šlo opravdu o život?

Nikdy nezapomenu na Aljašku. Tam jsem se podruhé narodil. Vypravil jsem se tam s našimi třemi syny. Podnikli jsme tam různé ztreštění, třeba výstup na ledovec. Na závěr pobytu jsme si dopřáli takovou třešničku na dortu – jízdu přejezdi na raftech, trasou páté obtížnosti, což je už hodně velká nálož. Podstoupili jsme proto před tím půldenní inštruktáž, abychom věděli, jak se zachovat i při nejnáročnějších situacích. Přejezdi jsme tedy nakonec s naším průvodcem projeli v pořádku. Když už jsme se blížili k cíli, napadlo našeho průvodce, že nám udělá malé zpestření a nečekaně s námi záměrně raft převrhnul. Jenže loď uvízla na mé hlavě, já se pod vodou zaklesl do větvi a nemohl jsem vyplavat. Když už jsem začal vodu polykat a docházely mi síly, bylo mi jasné, že jsem v maléru, a v tu chvíli mě nahmatala ruka průvodce a vytáhla ven z vody. Byl už jsem hodně napitý vody, ale podařilo se mi ji ze sebe dostat. Kdyby mě nezachytnul, tak jsem na Aljašce zůstal. Od toho průvodce to bylo velmi nezodpovědné, myslím, že to již nikomu neudělá.

Když se za svým dosavadním životem ohlédnete zpět, co vidíte jako nejzásadnější věc?

Určitě to, že se mi podařilo zformovat rodinu v křesťanském duchu. Sázím na rodinný prvek, opečovávám ji a snažím se, aby naše rodina byla pospolitá, abychom táhli za jeden provaz.

Prožívám nekonečnou adoraci vděku, že mně bylo dopřáno poznat tolik zemí, národů, kultur, historií a krásných lidí. Jsem v mém životě obdarován opravdu nadstandardně, proto se také nejspíš ode mě očekává vrácení mnoha hřiven. Mým přáním je naplnění Božího záměru s tou naší lidskou čeládkou, aby co nejvíce lidí v těchto pohnutých časech poznalo a uznalo Boží majestát. K vlastnímu štěstí a prospěchu v čase časném i věčném.

(S arabským přítelem na Judské poušti nad Mrtvým mořem v Palestině.)

„Umřít a bejt svatej“

Moje babička si právě takto občas povzdechla nad námi vnoučaty, když zvláště se mnou ztrácela trpělivost. Umřít a být svatým – mít klid a být šťastný u Boha v nebi, je to jistě bohubilé přání. Ale je to tak snadné, být svatým? Je ... i není.

Příklady druhých

V naší církvi oslavujeme tisíce lidí, o kterých oprávněně věříme, že jsou svatými v nebi. Byli to lidé, kteří byli velkými teology, jako sv. Augustin, sv. Tomáš Akvinský, sv. Alfons, jiní vynikali velkou láskou k trpícím – sv. Anežka, sv. Alžběta, sv. Jan z Boha, či sv. Tereza z Kalkaty, je i mnoho mučedníků, jako byl sv. Maximilián, sv. Jan Nepomucký či sv. Cecílie, svatí vládcové jako sv. Ludmila, sv. Václav nebo sv. Ludvík, mnoho papežů – sv. Jan Pavel II., sv. Řehoř Veliký nebo sv. Jan XXIII. Jsou mezi nimi zakladatelé řádů a misionáři jako sv. Ignác, sv. Jan Bosco, sv. František Xaverský, sv. Dominik...

Byli to vesměs významní a slavní lidé, s mimořádnými dary a schopnostmi. Mohou být pro nás inspirací, ale zároveň někdo může říci: já něčeho takového nedosáhnou, je to jen pro výjimečné lidi.... Ovšem existují i tzv.:

Svatí všedního dne

Když už jsem tak osobní – třeba moje maminka k nim rozhodně patřila. Tito lidé s velkou pravděpodobností známí na veřejnosti vůbec nejsou a ani nebudou oficiálně svatořečeni. Ale jejich život je každodenním svědectvím o tom, že lze žít podle desatera, je možné plnit každodenní povinnosti, zápasit se svými chybami, a přitom si udělat prostor pro duchovní život a všimnout si potřebných a nenápadně jim pomáhat. Ty lidi nepoznáme podle svatozáře, ale tím, že se v jejich přítomnosti cítíme dobře, že z nich vyzařuje pokoj, síla, naděje. Kdo ví, možná, že takové

máte i vy ve své blízkosti. Z toho vyplývá, že svatost není záležitostí minulosti, ale každé doby, jako je tato.

I dnes...

...se najdou světci, kteří svým obyčejným, ale svatým životem oslovují člověka s jeho problémy: sv. Jana Molla – zemřela už v roce 1962 ve věku 39 let a obětovala svůj život pro záchranu nenarozeného dítěte. A skutečně náš současník – bl. Carlo Acutis (†2006, měl 15 let). Byl to nadšenec pro počítače, přírodu a zvířata, ale hlavně pro Ježíše. Jak skvělá inspirace pro naše mladé. Právě v tuto dobu jsou na světě tisíce mučedníků – možná více, než kdykoliv před tím. V kolika zemích je křesťanství tvrdě pronásledováno. Několik tisíc kilometrů od nás jsou naši bratři a sestry, kteří nemají na vybranou: buď se zřící víry nebo přijít o práci, svobodu nebo dokonce o život. Nikdo neobstojí sám za sebe. Jen v Boží milosti. Tedy stát se svatým může být hodně těžké.

Je to vlastně snadné

Ovšem, nebojme se. Svatost je určena pro kohokoli z nás, tedy musí být i dostupná pro každého. Je to svým způsobem snadné – v tom, že stačí „jen“ věřit a spoléhat ne na sebe, ale na Boží lásku a milosrdenství, denně se pro něho rozhodovat a žít s ním a pro něj a on se o vše postará – i o naši svatost. A mimochodem – neusilujme tak o vlastní svatost, jako usilujme o Krista. S ním přijde všechno ostatní.

Všem ze srdce žehná

P. Jan Linhart)

(Knižní tipy

Karmelitánské nakladatelství

www.ikarmel.cz
Komenského 328, 509 01 Nová Paka
Velké nám. 36, 500 01 Hradec Král.
zasilky@kna.cz, tel. 384 420 295
www.kna.cz/prodejny

Velká ilustrovaná Bible

Převyprávění biblických příběhů pro děti z pera velkého duchovního průvodce tak, aby i děti těmto příběhům porozuměly a pocítily dotek milujícího Boha. Váz., 200 str., 499 Kč

Jak se žije v semináři

O minulosti, současnosti a budoucnosti kněžského povolání v Čechách

V této publikaci mluví bývalí i současní rektori, spirituálové a bohoslovci – popisují hektické počátky, bouřlivá 90. léta i určité zklidnění po roce 2000. Brož., 208 str., 299 Kč

Svatý Martin

Svatý Martin skrze vyprávění o událostech svého života vede děti k zamýšlení, modlitbě a konání dobrých skutků a zvěstuje Boží dobrotu, ochranu a lásku. Váz., 64 str., 199 Kč

Stáří jako inspirace k aktivitě

Je ráno prvního říjnového pátku a v královéhradeckém chrámu Nanebevzetí Panny Marie se schází pozoruhodná společnost: příslušníci té nejstarší generace a děti. Při mši svaté je vítá **apoštolský nuncius Charles D. Balvo**.

„Jsem váš vrstevník, tedy i jeden z vás. Letos jsem oslavil sedmdesátiny,“ zdraví původem americký arcibiskup zaplněný chrám v češtině, které se drží nejen při mši svaté, ale také při následné přednášce v Novém Adalbertinu, kde program pokračuje.

Jeho pozdrav v chrámu sice patří seniorům, kteří do centra diecéze přijeli ze všech jejích končin, ale společnost jim dělají i děti z místní církevní základní školy. Pro seniory připravily drobné dárky v podobě motýlů – symbolické poděkování za jejich život, ale také za jejich předchozí modlitby za děti a mladé lidi.

Místní Diecézní centrum pro seniory totiž mezigenerační vztahy v církvi podporuje – podle vzoru papeže Františka, který také letos poprvé vyhlásil Světový den seniorů.

Třetina účastníků bohoslužeb

V celé zemi tvoří lidé nad 65 let téměř 33 % návštěvníků bohoslužeb. Přesto je u nás samostatné pastorační centrum pro seniory v Hradci Králové raritou. „U jeho zrodu stál P. Karel Moravec, který považoval vznik pastoračních programů zaměřených na starší generaci za důležitý právě proto, že je to velká skupina účastníků našich bohoslužeb. V ostatních diecézích se jim věnují v rámci center pro rodinu, protože jsou její nedílnou a důležitou součástí. My jsme ale dospěli k tomu, že je třeba jim věnovat zvláštní péči, a proto pro ně chystáme speciální programy a třeba i toto setkání,“ vysvětluje generální vikář Jan Paseka. Centrum vede Veronika Čepelková, která potvrzuje: „Chceme seniorům věnovat ze strany církve maximální pozornost, ale využít také jejich potenciálu. Počítáme s nimi jako s pomocníky,“ zdůrazňuje.

I proto je na 1. říjen připravený celodenní program s názvem „Stáří jako inspirace k aktivitě“. Jako první vystupuje s přednáškou apoštolský nuncius Balvo a věnuje se zejména významu vztahů mezi generacemi (část jeho slov přinášíme níže). Papežský velvyslanec se však osvědčuje nejen jako lektor, ale mikrofonu se na závěr pro potěšení přítomných ujímá i jako zpěvák jednoho z černošských spirituálů. Teoložka Kateřina Lachmanová se pak věnuje pilířům duchovního života seniorů: víře, naději a lásce. Po polední přestávce mezi seniory přichází ještě Mons. Josef Suchár z Neratova a s reflexí na téma „S každým z nás se počítá“ se k účastníkům setkání obrací manželé Marie a Pavel Klimešovi. Odpoledne pak uzavírá benefiční vystoupení královéhradeckého dětského sboru Jitro. Výtěžek z něj putuje do Domácího hospice Setkání v Rychnově nad Kněžnou.

Církev může pomoci pochopit a ocenit hodnoty stáří

Žil jsem v různých kulturách, zvláště v Africe, na Středním východě a na Tichomořských ostrovech, kde se starším lidem, seniorům, dostává velkého respektu – a v některých zákonných záležitostech dokonce musí být slyšení dříve, než je učiněno rozhodnutí. Jsou totiž považováni za nositele moudrosti, která přichází a je výsledkem životní zkušenosti a znalosti.

Papež František často mluví o důleži-

tosti svého vztahu s babičkou a v návaznosti na to upozorňuje na velké výhody, které společnost může vyzískat z dobrých vztahů mezi staršími a mladšími lidmi. V loňském roce se Svatý otec setkal s lidmi, kteří se účastnili mezinárodní konference týkající se péče o seniory. Poukazoval na bohatství lidí, každého jednotlivce, který má za sebou mnoho let života, zkušenosti a nějakou historii. Jde o vzácný poklad, který se rozmnožuje životní cestou každého muže a ženy. Každý život je přece

darem, a pokud je dlouhý, stává se privilegiem jak pro dotyčného, tak i pro ostatní.

Tváří v tvář leckdy společenské dezorientaci a v mnoha ohledech lhostejnosti a odmítání, které starší lidé někdy zažívají, se církev musí věnovat reflexi, aby se naučila chápat a oceňovat hodnotu stáří. Občanská společnost totiž potřebuje znát hodnoty a význam pozdního období života – a právě tady jí společenství církve může přispět.

(Apoštolský nuncius Charles D. Balvo se seniory v Hradci Králové

Obousměrná péče

Cílem setkání však není jen vzájemné povzbuzení či prohloubení duchovního života, jak zdůrazňují organizátoři. „Pastorace seniorů nemůže spočívat na péči o ně. Usilujeme o jejich aktivizaci, protože nám mají mnoho co dát: kromě pozitivní energie a úsměvů také moudrost a životní zkušenost. Často jsou na úrovni i spirituálně, a tak jejich duchovní zralosti bychom měli umět využít ve farnostech,“ vyzdvihuje Veronika Čepelková. Právě proto centrum, které vede, stojí na čtyřech pilířích: podpora spirituálního života, manželského

života, mezigeneračních vztahů a práce s animátory seniorů. Posledně jmenovaní jsou ti nejaktivnější, které nedávno zesnulý jezuita P. Jan Rybář označoval za „životabudiče“. „Říkal o nich, že jsou to ti, kdo přinášejí ducha do společenství, těší druhé a pracují s nimi ve farnostech, společenstvích a klubech. My bychom rádi, kdyby se zapojili všichni senioři, nejen animátoři. Chtěli bychom je povzbudit, aby se nebáli působit v rodinách i ve svém okolí – proto jim nabízíme formaci a vzdělávání,“ uzavírá vedoucí centra.

Jiří Macháně)

Církev, která si je dobře vědoma nezměnitelné role stárí, se stává prostředím, ve kterém jsou generace povolány podílet se na Božím plánu lásky, ve vztahu vzájemné výměny darů Ducha svatého. Toto mezigenerační sdílení zavazuje lidi, aby o stárí začali uvažovat jinak, aby se naučili dívat do budoucnosti spolu se starými lidmi. Papež František zdůrazňuje, že při přemýšlení o stárí si nejde jen připomínat minulost, ale že se jedná i o budoucnost, do které spolu se seniory zapisujeme nové stránky svatosti, služby a modlitby. Staří lidé jsou totiž také přítomností a budoucností církve, která spolu s mladými lidmi prorokuje a sní. Pro papeže je proto důležité, aby

spolu lidé pokročilejšího věku a mladí vzájemně mluvili.

Senioři, kteří jsou zároveň prarodiči, jsou těmi, kdo mohou svým vnoučatům vydávat svědectví života z víry. Nejsou pouze lidmi chránícími a uchováujícími tradici víry, ale mohou se stávat nositeli, hlavními představiteli pastorační služby evangelizace a privilegiovanými svědky Boží věrné lásky.

Mons. Charles D. Balvo)
apoštolský nuncius

(převzato s laskavým svolením redakce
Katolického týdeníku, kráceno)

(Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Dopisy Ježíškovi

Dopisy, které Ježíškovi napsaly známé osobnosti jako Eliška Balzerová, Ewa Farna, Robert Fulghum, Dagmar Havlová, Bolek Polívka a řada dalších. **Z každé prodané knihy jde 100 Kč na sbírku Pomozte dětem!** Váz., 96 str., 299 Kč

Otfried Preußler

Oslík a vánoční andělíček

Oslík jednoho rána zjistí, že maminka je pryč! Naštěstí ho navštíví ho andělíček, který ví, že je u jesliček, kde se narodilo Jezulátko. Pro děti od 3 do 6 let. Váz., 32 s. 299 Kč

Svend Brinkmann

Nesnesitelná rychlost života

Jak zpomalit ve světě, který se řítí kolem nás

Autor pojmal knihu jako antipříručku osobního rozvoje, v níž nabízí sedm kroků, jak se bránit „tekutosti“ života. Brož., 144 s., 299 Kč

Hvězdný svět se zachvěje

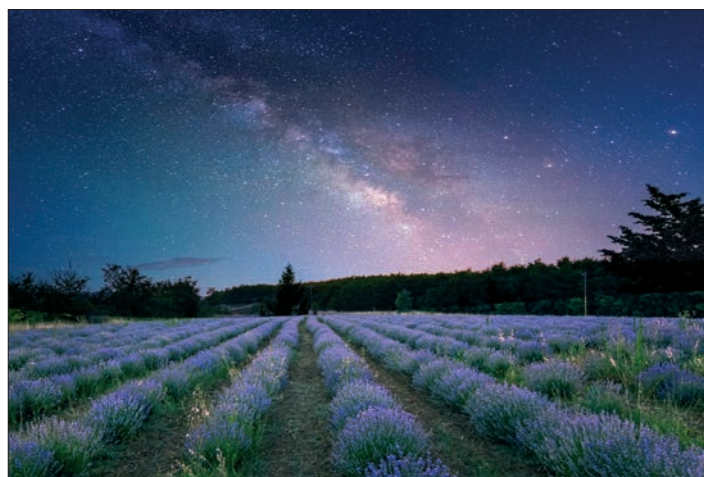
I když je podzim krásný, připomíná velmi intenzivně pomíjivost světa, relativitu času. Krása zeleně se proměňuje v mnohobarevnost, která signalizuje, že všechno to, s čím příroda začínala v jarním rozpuku, končí.

Člověk se zpravidla neznepokojuje touto skutečností. Nevidí v tom nic mimořádného. Zdá se mu to normální a samozřejmé. Existuje přece nad námi ještě stabilita zákonů vesmíru. Člověk vždycky vzhlížel k vesmíru jako k záruce pořádku a klidu, kterou nic neotřese. Smířil se s pohybem, který v něm pozorujeme, ale ten se přece děje podle přesných zákonů a pravidel. V nich je záruka stálosti.

Poslední výzkumy vesmíru přinesly mnoho nových poznatků a otevřely horizont představ i přesných vědeckých závěrů. Je to jen počátek, protože člověk stanul i se svými nejmodernějšími vynálezy jen na prahu vesmírných dálav. Jsme jen práškem, který existuje uprostřed gigantického kosmu, o kterém se ani neumíme správně vyjadřovat. Aspoň tak, aby nás to uspokojovalo.

Když otevřeme knihu Písma, čteme tam, že „přijde čas“, říká Ježíš, kdy tohle všechno přestane platit a lidem se bude zdát, že už na nic není spolehnouti, protože, jak píše svatý Marek, „hvězdný svět se zachvěje“. Kdyby zůstalo jen u těchto znamení a efektů, asi bychom o tom dál moc nepřemýšleli. Ale Ježíš nepředvídá jen to, co signalizuje sama příroda a o čem k nám hovoří exaktní vědy. Říká, že přijde čas, kdy se objeví On, Syn člověka a ukáže se tak, jak ho nikdo za pozemského života neviděl.

Jak se má člověk postavit k tomuto Ježíšovu příslibu? Jak má zareagovat na tato slova, která, podle papeže Benedikta XVI.,

„se vymykají logice dějin a nejsou produktem evoluce anebo dialektickým stupněm ve vývoji rozumu, nýbrž něčím jiným, něčím, co rozbíjí z vnějšku brány času a smrti.“ Člověk je pozván, aby se s tímto Ježíšovým výrokem nejen vypořádal, ale aby ho přijal s plnou vážností, protože to, co Ježíš řekl, je stvrzeno i jiným jeho výrokem: „*Nebe a země pominou, ale má slova nepominou.*“

Jdeme vstříc Ježíši Kristu, který přijde ve slávě, aby naplnil tajemství lidských dějin a dal jim to, co odpovídá jeho Božské svatosti. Přemýšlejme o tomto posledním aktu lidských dějin, který není vyprovokován známeností přírody, vyčerpaností hmotných prvků a stárnutím vesmíru, ale je připraven už od věčnosti velkou láskou Boha k člověku.

Naše fantazie umísťuje tento fakt do daleké budoucnosti. Ve skutečnosti je tato událost blízko. Ne ve smyslu chronologickém, ale ve světle pravdy. Nevíme, kdy tato chvíle přijde. Přípravu na tento závěrečný okamžik dějin nalezneme v Kristově „*bděte*“. Křesťanská bdělost spočívá v tom, co v závěru své eschatologické meditace napsal kardinál Špidlík: „*Strach, který zasahuje do našeho života, když přemýšlíme o jeho pomíjivosti, opadne jen za jediné podmínky: při vědomí, že my dva se máme rádi a že navzájem můžeme jeden od druhého čekat jen dobro. Stručně řečeno: jediné láska k Bohu a člověku dává křesťanství jistotu v očekávání a rytmu života, který nezadržitelně spěje ke zániku, ale k svému naplnění.*“

(Pozvánka

Domáci hospic Duha o.p.s.

pořádá on-line

aukci obrazů a uměleckých děl

Vydražením uměleckého díla on-line na webu aukce.hospic-horice.cz v termínu

15.-30. 11. 2021

podpoříte projekt rekonstrukce budovy budoucího nového Centra domácí hospicové péče v Hořicích.

Návrat zvonů do Kutné Hory

V předchozích kapitolách našeho volného cyklu jsme se věnovali zvonům v Hradci Králové. Zdejší tvůrci vstoupili do dějin českého zvonařství už ve středověku. Znamou zvonařskou tradici má také Kutná Hora. Tam se ale vydáme především za současností. Nejmladšímu zvonu ve městě jsou teprve čtyři roky a, pokud všechno dobře dopadne, dočká se v dohledné době sourozenců.

Věhlas kutnohorského zvonařství šířila především rodina Ptáčků. Někdy je s ní spojován i Prokop Konvář, považovaný některými badateli za otce Ondřeje Ptáčka. Nejvýznamnějším zvonařem z rodu Ptáčků, jak uvádí historik Pavel Novák, byl Ondřej Ptáček. Zvony z jeho huti pod svahelem před pozdější jezuitskou kolejí směřovaly do kutnohorských a dalších kostelů v letech 1472–1511. V tradici Ondřeje Ptáčka pokračoval jeho syn Jakub, který spolu s bratrem Michalem, který se ale zvonařství nevěnoval, převzal otcovu dílnu. Zvony odléval už za otcova života, do nápisů na nich prosadil češtinu. Když roku 1539 zemřel, činnost ptáčkovské huti skončila.

Druhým významným představitelem kutnohorského zvonařství byl rod Klabalů. Jiřík Klabal měl za ženu vdovu po Michalu Ptáčkově. Do dnešních dnů se dochovalo devět jeho zvonů. Huť na Tarmarku (v okolí dnešního Komenského náměstí) převzal po smrti Jiříka v roce 1552 jeho syn Rafael. Koupil dům Na Náměti, kde si zřídil zvonařskou dílnu. Další Jiříkův syn Tomáš vlastnil hned dvě zvonařské hutě: jednu za Klášterskou branou a druhou za branou Kolínskou. Jeho smrtí v roce 1601 zvonařská huť Klabalů zanikla.

Gotický kostel sv. Jakuba Staršího, jehož zvon Jakub Maria se podařilo pořídit z veřejné sbírky v roce 2017, je nejstarším kamenným chrámem Kutné Hory. Stavěl se na náklady místních důlních

podnikatelů a mincovních cechů od první poloviny 14. až do 15. století, svým dílem přispěla i parléřovská huť. Kostel je snadno rozpoznatelný díky dvojici věží západního průčelí, z nichž severní měří 80 m. Jižní nebyla nikdy dostavěna, údajně pro nevhodné podloží v terénu. Kostel byl původně zasvěcen Panně Marii, ale protože už ve městě stál další mariánský kostel, říkalo se mu Horní. Později byl zasvěcen sv. Jakubovi. Přesto byl až do poloviny 17. století pro svou výjimečnou výšku označován jako Vysoký kostel.

Zvon Barbora

Nejstaršími zvony v arciděkansském chrámu sv. Jakuba byly sv. Vavřinec nebo též Orel (resp. Vorel) z roku 1478, zhotovený Prokopem Konvářem, a Václav, z huti Ondřeje Ptáčka. Během světových válek byly všechny zvony ze svatojakubské zvonice zabráný pro válečné účely.

„Když jsem při opravě věže kostela v roce 2015 vyslovil myšlenku o novém zvonu, netušil jsem, že se najde tolik lidí, které tento nápad nadchne a budou ochotni ho realizovat i podpořit,“ vzpomíná P. Jan Uhlíř, kutnohorský arciděkan, který v Kutné Hoře působí už patnáctým rokem. Skutečnost, že po 75 letech jsme opět mohli slyšet hlas zvonu z věže kostela sv. Jakuba, byla opravdu historickou událostí a věřím, že i společnou radostí. Zvláštní poděkování patří tzv. zvonovému výboru pod vedením Malvíny Krepsové. Sedm lidí se scházelo od listopadu 2015 měsíc co měsíc, obětovali mnoho hodin práce, sil i nadšení. Skutečnost, že ve veřejné sbírce Zvon pro Jakuba se za necelý rok a půl vybralo přes 3,4 mil. korun, je fascinující.

Co rozhodovalo při úvahách o jménu nového zvonu?

„Jméno Jakub odkazuje na zasvěcení kostela a patrona farnosti. Jméno Maria jsem zvolil ze dvou důvodů,“ vysvětluje Jan Uhlíř. V první řadě jde o souvislost s původním zasvěcením chrámu. Druhým argumentem je propojení s kutnohorskou historií. Původní zvon Maria, zvaný také Sedmerník totiž už ve středověku svolával vždy o třetí ráno svým hlasem havíře do zdejších stříbrných dolů.

Odlití nového zvonu si farnost objednala u známého českého zvonaře Petra Manouška. Není bez zajímavosti, že jeho dědeček Rudolf odlil v roce 1930 dva menší zvony pro novobaroční kostel

V Astenu odlili 10. 5. 2017 nový zvon pro kostel sv. Jakuba

Zvony Michal a Ludvík, foto Jana Vyčítalová

Nejsvětějšího Srdce Páně v Kutné Hoře. Jakub Maria má 2,425 tuny, jeho výška je 1,523 m, dolní průměr 1,503 m a ladění d1.

Autorem plastické výzdoby zvonu je akademický sochař Jaroslav Hylas. Podle Jana Uhlíře jde o citlivou uměleckou práci, ve které se prolíná duchovní téma s moderním pojetím.

Na samostatnou kapitolu by vydaly úvahy o nápisu na zvonu. Konečná podoba, na které se ve finále shodli Jan Uhlíř a zvonový výbor, je: „PÁN JE S VÁMI. NEBOJTE SE. VELEBTE SE MNOU HOSPODINA. JÁSEJTE JAKUBOVU BOHU.“

Zvon byl odlit 10. května 2017 v nizo-zemském Astenu, kam Petr Rudolf Manoušek po povodních v roce 2002 přemístil výrobu ze své zvonářské dílny na pražské Zbraslavi. V předvečer svátku sv. Jakuba 23. července 2017 mu při slavnostní nedělní mši požehnal královéhradecký biskup Jan Vokál.

Dalším významným dnem byla sobota 7. října 2017. Zvon byl tradiční středověkou technikou pomocí vrátku pod vedením tesařského mistra Petra Růžičky a statika Víta Mlázovského vyzdvížen do chrámové zvonice kostela sv. Jakuba. Vzhledem k váze zvonu a výšce věže šlo i ve světovém měřítku o zcela ojedinělou událost. O týden později, po nedělní mši svaté 15. října 2017, zazněl nad městem hlas nového zvonu Jakub Maria poprvé.

” Zvon není jen ozdobou věží našich kostelů. Odedávna zvony svolávají Boží lid k slavení našeho vykoupení. Jejich zvuk je jiný, než na jaký jsme zvyklí ve vřavě našeho světa. Je plný velebnosti. Odborníci říkají, že krása jeho tónů je plná alikvotů. Dotýká se tak lidského sluchu a dá se říci i našich srdcí. Jeho poselství hodnot, které pozvedají naši mysl k tomu, co nás přesahuje a co je věčné.

Josef Kajnek, světitel biskup královéhradecký, byl kdysi také externí zvoník u kostela sv. Jakuba, ale především u chrámu sv. Barbory.

A právě k dalšímu gotickému skvostu Kutné Hory se vážou následující řádky. Arciděkanství v Kutné Hoře zahájilo 4. září finanční sbírku na obnovu zvonů Ludvík a Michael. Visí spolu se zvonem Barbora ve věži bývalé jezuitské koleje vedle chrámu sv. Barbory. Jsou však v havarijním stavu a od roku 2018 nezvoní.

Chrám svatě panny Barbory byl vždy bez zvonů. Jeho zvony visely v samostatné zvonici, která byla v první polovině 20. let 18. století stržena a zvony byly zavěšeny do věže jezuitské koleje v sousedství chrámu. Nejstarší Michal, jehož odlití financoval ředitel stavby chrámu sv. Barbory a horní hofmistr Michal Smíšek z Vrchoviště, pochází z roku 1493. Má v průměru 1495 mm, váží cca 3,3 tuny a jeho hlavním tónem je e1. Kolem čepce zvonu je dvouřádkový latinský nápis

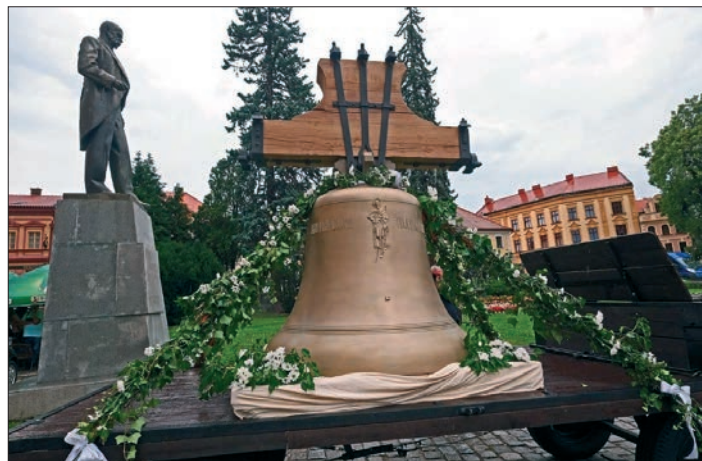
gotickou minuskulou. Zvon je prostý výzdoby, na plášti je pouze nápis: „Osanna vocor“.

Druhý zvon nese jméno následníka trůnu Ludvíka Jagellonského. Když roku 1509 požádal král Vladislav II. Jagellonský o vydání jednoho svatobarborského zvonu pro chrám sv. Víta na Pražském hradě, byl jako náhrada z králem darované zvonoviny v roce 1510 ulit zvon Ludvík, pojmenovaný na počest mladého krále. Je vůbec nejtěžším z dochovaných Ptáčekových zvonů, při průměru 1830 mm váží přibližně 4,5 tuny. Ladění je h0. V současnosti je zvon zavěšený v dubové stolici v jižní nárožní věži bývalé jezuitské koleje (dnes sídlo Galerie Středočeského kraje) v Kutné Hoře. Ucha zvonu a lem na lubu jsou zdobeny vlnitým reliéfem vinné révy s květem. Kolem čepce zvonu je dvouřádkový latinský nápis gotickou minuskulí. Na plášti zvonu jsou rozmístěny zdobné motivy. Z čela na jedné straně je velké W s korunkou, pod nímž je kutnohorský znak a na protější straně je velké L opět s korunkou a pod ním je znak rodu Smíšků z Vrchoviště – jednorozec. Na bocích jsou 15 cm vysoké reliéfy, a to na jedné straně Panny Marie s dítětem a na druhé straně sv. panny Barbory.

Třetí zvon, nazvaný podle patronky havířů, odlil v roce 1536 Jiřík Klabal. Barbora má průměr 1125 mm, hmotnost cca 1,4 tuny a ladění a1. Tento zvon je v současnosti jediný, jehož hlas můžeme z věže jezuitské koleje slyšet. Zvony patří k původnímu vybavení chrámu sv. Barbory

23. 7. 2017 zvonu požehnal biskup Jan Vokál

Zvon Jakub Maria v ulicích Kutné Hory

a jsou ve vlastnictví Římskokatolické farnosti – arciděkanství Kutná Hora.

Při opravách zvonového příslušenství svatobarborských zvonů provedl kampanolog pečlivou kontrolu technického stavu, při níž zjistil vážné poškození zvonu Ludvík – viditelnou trhlinu na jeho plášti dlouhou 600 mm. U zvonu Michal dosahuje vytlučení věnce kritické hodnoty 15 %, jejímž překročením strmě stoupá riziko puknutí zvonu. Kampanolog tedy oba zvony okamžitě odstavil z provozu. Zvoníci od té doby zvoní pouze na Barbory – nejmenší zvon, který v roce 2017 prošel celkovou rekonstrukcí. Všechny tři svatobarborské zvony spolu s novým zvonem Jakub Maria, umístěným ve věži kostela sv. Jakuba, jsou laděny na harmonickou shodu tónů. Kvůli zmíněným poškozením jsou však obyvatelé i návštěvníci města o tento efekt v současnosti ochuzeni. Římskokatolická farnost – arciděkanství Kutná Hora od zjištění havarijního stavu zvonů v roce 2018 usiluje o jejich opravu. Ta bude technicky i finančně velmi náročná. Zvon Ludvík lze opravit pouze odborným svařením, neexistuje žádné provizorní řešení. Optimální variantou opravy zvonu Michal je odborné navaření zvonoviny na vytlučené plochy úderového věnce. Protože zvony lze opravovat pouze ve zvonářské dílně, musí být sneseny z věže. V České republice ovšem není zvonárna, kde by bylo možné takto poškozené zvony renovovat. Jejich oprava se tedy bude muset provádět v zahraničí. Předpokládané náklady přesáhnou 1,2 milionu Kč. Na

financování obnovy zvonů se bude podílet kromě farnosti také Středočeský kraj příslibem dotací ve výši 688 tisíc Kč.

Ani sejmutí zvonů ze zvonice, plánované na podzim letošního roku, nebude jednoduché a bude vyžadovat vybourání okna ve věži. „Jsme velmi vděční za vstřícný postoj Galerie Středočeského kraje, která je vlastníkem budovy. Obnovu zvonů plně podporuje a na vlastní náklady zajistí stavební úpravy věže, aby bylo možné zvony odvézt na opravu,“ uvedl kutnohorský arciděkan Jan Uhlíř. Obnova zvonů ve zvonářské dílně se bude provádět v zimních měsících a do věže jezuitské koleje by se měly vrátit na jaře 2022.

Financování opravy ze strany farnosti velmi zkomplikovala pandemie koronaviru. Aby se práce vůbec mohly uskutečnit, rozhodla se farnost vyhlásit veřejnou sbírku nazvanou Zvony pro Barboru, při které je třeba shromáždit nejméně 500 tisíc Kč. Základním cílem je získat finanční prostředky na opravy a zprovoznění zvonů při chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře. K vyhlášení veřejné sbírky však farnost vedly i další pohnutky: „Naším cílem není jen vybrat potřebné peníze na opravu zvonů, chceme také navázat na sbírku Zvon pro Jakuba, která nás mile překvapila velkým zájem veřejnosti o zvon Jakub Maria. Právě díky této zkušenosti jsme se odvážili nyní vyhlásit veřejnou sbírku symbolicky nazvanou Zvony pro Barboru. Chtěli bychom tím v lidech opět probudit zájem o kulturní památky a umožnit jim, aby se na záchraně pět set let starých

zvonů z dílny Ondřeje Ptáčka mohli podílet třeba i jen drobným finančním darem,“ dodal závěrem Jan Uhlíř.

Až se oprava zvonů úspěšně dokončí, plánuje farnost slavnostně rozeznít všechny čtyři zvony jako poděkování všem, kdo se podíleli na jejich opravě svým darem i svou prací.

Eva Zálešáková

Veřejná sbírka Zvony pro Barboru

Do sbírky lze přispět:

Zasláním finančního daru na bankovní účet České spořitelny, a. s., vyhrazený pouze pro veřejnou sbírku na opravu zvonů, číslo účtu: **6008553379/0800**. Do zprávy pro příjemce je třeba uvést jméno a příjmení dárce.

Finančním příspěvkem **do označené pokladničky** umístěné v chrámu sv. Barbory.

Složením finanční hotovosti **v kanceláři arciděkanství** (Jakubská 1, Kutná Hora).

Více informací o veřejné sbírce a způsobu opravy zvonů naleznete na webu <https://svatobarborske-zvony.khfarnost.cz/>. Aktuality se budou zveřejňovat na Facebooku: <https://www.facebook.com/chramsvbarbory>. Sběrka není časově omezena.

Chléb v proměnách staletí

Chléb jako základní potravina ve výživě člověka se jako dlouhá červená nit táhne od úsvitu lidstva od dob, kdy se na Zemi objevil první člověk moudrý, Homo sapiens, a z lovce a sběrače se postupně stal zemědělec. Plánovité pěstování rostlin vedlo ke komplexním sociálním proměnám a ke vzniku prvních civilizací. Objev chleba byl významnou událostí ve vývoji člověka jako druhu.

O jeho důležitosti svědčí následující svědectví napříč dějinami: Staří Sumerové chlebu přiřkli duši, v Mezopotámii se stal chléb součástí hieroglyfického znaku pro potravu, arabština používá pro pojmy chléb a život totéž slovo. Když Francouzi chtějí člověka pochválit, řeknou, že je „dobrý jako chléb“. O významu chleba v našich dějinách svědčí i starý slovanský zvyk vítat hosta chlebem a solí. Putování chleba v proměnách staletí a tisíciletí je dlouhé, pestré a inspirativní.

V počátcích své existence pojídal člověk nasbíraná zrna tak, jak je v přírodě našel. Později mu oheň pomohl k tomu, aby si

zrna opražil. Pak přišlo na řadu drcení obilných zrn v kamenných hmoždířích a primitivních mlýnech. Z promletého či podrceného obilí se snadno připravila kaše, nevařená či vařená. Na rozpálených kamenech z ní bylo možné upéci placky. Archeologové označují tuto dobu jako neolit a první poznatky o chlebu se datují do období až **10 000 let př. Kr.**

Kvašený chléb pochází z Egypta z doby **před šesti tisíci lety**. Jeho příprava byla objevena zřejmě náhodou. Egyptané pěstovali v Nílské deltě pšenici a mezi kameny drtili pšeničná zrna na mouku, kterou pak smísili s vodou a solí – a to

byl nekvašený chléb. Stalo se, že těsto zůstalo na slunci a působením bakterií vykynulo. V teplé peci se pak upekl chléb vzdušný a lehký, pokrytý hnědou kůrkou.

Úrodné povodí Eufratu a Tigridu v Mezopotámii a vyspělé obilnářství přispělo k vysoké kultuře měst a životního stylu. Nejrozšířenějším pokrmem zde byl chléb, pečený převážně z ječné mouky. Chléb se pekl tak, že z mouky a vody uhnětená plac-ka se přitiskla na stěnu rozpálené pece, nebo se pekla ve žhavém popelu. Řekové převzali pečení chleba od Židů a Féniciánů. V době asi **4000 let př. Kr.** se rozvinul kult bohyně Déméter jako ochránkyně

Jak vzniklo slovo chléb?

Slovo chléb vzniklo pravděpodobně z pragermánského „hlaiba“, Slované (znali doposud jen obilnou kaši) jej převzali spolu s přípravou kynutého a pečeného chleba od Germánů. Jak se vyrábí chléb: Z žitné mouky je izolován chlebový kvas, který je neustále pomnožován, tj. dochází k vytváření specifické mikroflory v symbióze žijících lactobakterií a kvasinek. Produkty jejich metabolismu, kyselina mléčná a octová, oxid uhličitý aj. jsou pak původci specifického aromatu střídy a textury kůrky chleba. Z vyzrálého kvasu se po přidání mouky, vody a soli vymísí těsto, které se po nakynutí dělí, tvaruje a peče při teplotě 270 °C.

Proč chléb voní?

Rozhodující vliv má vysoká teplota. V pekařské peci se chléb zapéká při teplotě okolo 270 °C, přičemž těsto se zahřívá na 100 až 180 °C. Při těchto teplotách probíhají nejdůležitější reakce, které se odehrávají hlavně v chlebové kůrce. Správná vůně je typicky chlebová, lahodná, aromatická po použitých surovinách.

Chléb ve světě

Jiná země, jiný mrav... a také i jiný chléb. Pro střední a východní Evropu byl po staletí nejtypičtější tmavý chléb žitný, ve Francii, Itálii a středomoří byl oblíbený

pouze pšeničný. Švýcaři mívali rádi špal-dový chléb (primitivní odrůda pšenice), Norové si pekli chléb z ječmene, Skotové do něho dávali oves a v Severní Americe se zase po staletí pekli chléb kukuřičný.

Nejznámější druhy chleba v zahraničí

- **Bagel** – kulaté kynuté pečivo ze žitné mouky s otvorem uprostřed, podávané buď jako příloha (cibulový, sýrový i sladký skořicový), nebo samostatně s oblohou
- **Ciabatta** – italský chléb křupavé kůrky, zadělaný olivovým olejem; těsto je tužší, často s přídavkem bylin

zemědělství a chléb stal postupně základní potravinou lidu. Mlsní a zámožní Řekové jedli chléb s medem, který namáčeli do vína. Podle dochovaných záznamů působilo ve **3. století př. Kr.** v Aténách 45 pekařů, kteří dokázali upéci nejrůznější druhy chlebů pro boháče, chudý lid i otroky. Ve starém Římě se stal chléb záležitostí čistě politickou, chléb spolu s vínem byl hlavní potravinou. Ve **4. století** nechal císař G. J. Ceasar rozdělovat římskému lidu chléb zdarma, aby si tak naklonil lidové masy. Z těchto dob pochází rčení „Chléb a hry“, dva prostředky k získání přízně lidu. **Kolem roku 80** se začala v Římě vytvářet pekařská bratrstva nazývaná „collegium pistorium“, předchůdci pozdějších cechů.

Na našem území byla nejstarší pec na pečení chleba nalezena v Bylanech u Olomouce a její původ se datuje do období **4800 až 4600 př. n. l.** V Čechách se objevili pekaři (podle Kosmovy kroniky) jako dvorní řemeslníci již v **11. a 12. století**. Již za vlády krále Václava II. předepisovali otcové města, jak má být bochník chleba těžký a za kolik se má prodávat. Chlebu se dostávalo poct, které si zasloužil. Hrál nezastupitelnou roli při korunovaci českých králů, kdy mu byla dávana přednost i před zlatem. Stejně účt se chléb těšil ve všech vrstvách obyvatelstva

V Praze se v roce 1387 připomíná 159 pekařů. Za vlády Jiřího z Poděbrad se peklo dvanáct druhů chleba: žemlový, žitný, nakyslý, mazancový, ječný, prosný, žaludový, jáhlový, pohankový, rýžový, perníkový a koláčový. Růst středověkých měst a s ním spojená dělba práce vytlačily veškerou výrobu z domácností a pečení chleba přešlo do rukou pekařů. Vytvářením cechů se postupně zaváděla řemeslná výroba, pekaři se stávali váženými a bohatými měšťany.

V **16. století** ve městech podnikali i tzv. „pecnáři a plachetníci“, v pekařství nevyučení řemeslníci, jejichž činnost často sloužila konšelům za výhrůžku pekařům, kteří pekli draze, či nekvalitně. Pod nátlakem cechovních pekařů však byla jejich činnost omezována. Přespolní pekaři směli nabízet své zboží na pražském trhu jen jednou týdně. Vznikající pekařské

cechy vymezily vztahy v rámci řemesla mezi mistry, tovaryši a učni, ale sloužily také k vzájemnému podporování se, zvelebování řemesla, výchově dorostu, vytváření vztahu k zákazníkům a dohlížely nad kvalitou výroby. Určovaly rozsah výroby jednotlivých pekařských mistrů ve městě, někdy dokonce i rozměry pece. Po absolvování přísných učňovských zkoušek se z učně stal tovaryš. Ten, chtěl-li se osamostatnit, musel vykonat mistrovské zkoušky a současně vykázat dostatečný majetek na zařízení pekárny.

V **18. století** podléhalo pekařství přísnému dohledu a předpisům. V případě zjištění lehčího či nekvalitního chleba, byli delikventi potápěni ve velkém pytli nebo koši do Vltavy. Od roku 1860 uvolnil nový živnostenský řád pekařství úplně.

Od druhé poloviny **19. století** nastává rozvoj pekařské výroby zaváděním technických novinek, původně ruční práce začala ustupovat práci strojové a pečení chleba se zvolna přeměňovalo na výrobu průmyslového charakteru. Pekařství jako řemeslo se vyvíjelo a zdokonalovalo velmi pomalu.

Na počátku **20. století** se v naší zemi navíc vyvíjelo velmi nerovnoměrně z hlediska výrobně technické úrovně. Rozhodujícími podmínkami bylo

- **Maces** – židovská chlebová specialita z nekysaného těsta, podobná krekrů
- **Nán** – indický kvašený chléb z bílé mouky ve tvaru velké kapky (slzy)
- **Pumpnickl** – tmavý žitný, těžký chléb s výrazně nakyslou chutí původem z Německa, vaří se v páře
- **Pita** – arabská bílá i celozrnná chlebová placka, často plněná masem či zeleninou
- **Tortilla** – mexické nekynuté pečivo z kukuřičné mouky, které se připravuje na rozpálené plotně.

Praha, město chlebu zaslíbené

S ohledem na řemeslnou tradici a vysokou úroveň českých odborníků byla

Praha v roce 1927 vybrána jako místo konání prvního světového kongresu o chlebu. V roce 1982 se v srdci Evropy konalo celosvětové jednání cereálních odborníků na 7. světovém kongresu o chlebu a obilí.

Velcí výrobci chleba minulosti

Na Egyptském papyrusu uloženém v Paříži uvádí vedoucí pekárny faraóna, že do jeho skladu bylo dopraveno 114 064 chlebů. Pekařství bratří Latiniů ve starověkém Římě mlelo denně 28 tun mouky a peklo 100–150 tisíc kulatých bochníčků chleba. Za vlády G. J. Ceasara dostávalo 200 tisíc lidí dva bochníky chleba denně zdarma v rámci praktikované politiky „Chléb

a hry“. Dvorní pekárna v Kremlu za časů Borise Godunova pekla denně 5 tun chleba pro asi 5000 lidí.

Chléb našich předků

Daniel Adam z Veleslavína uvádí ve slovníku Nomenclator z roku 1592 názvy různých druhů chleba, které naši předkové pekli v 16. století: chléb pěkný bílý, otrubný, chléb z prosa a jáhel, hrubší čelední, černý rezný, podpopelný, kvašený i nekvašený. Chlebu se dostávalo poct, které si zasloužil. Hrál nezastupitelnou roli při korunovaci českých králů, kde mu byla dávana přednost před zlatem. Stejně účt se těšil ve všech vrstvách obyvatelstva.

Líbání chleba

František Nechvátal

Naše životy jsou jako chutný chléb,
bolest je hněte, radost zadělává,
mísí je v díži žal, jenž časně vstává,
rozkoš je peče v rozpáleném žáru,
lásky je líbá od zrození k stáru,
naše životy jsou jako chutný chléb.

Moje maminka nám pekla v peci chléb,
dům voněl dřívím, byl jsem ještě malý,
krajíček chleba jsme pak líbávali,
znamenal pro nás dobrotu a lásku,
s chudobou žil jsem v nejtěsnějším svazku,
moje maminka nám pekla v peci chléb.

Naše životy jsou jak venkovský chléb,
spálenou kůrku, kůrku do zlatova
v kolébkách mají, v rakvích u hřbitova;
tou černou kůrkou s popelem se mísí,
zlatou v nich slunce barvu ohně vzkřísí,
naše životy jsou jako venkovský chléb.

soustředění obyvatelstva, rozsah elektrifikace, plynofikace a dopravního spojení. Ve vhodných podmínkách velkoměst ojedinele vznikaly velké, moderní pekárny, zatímco v ostatních oblastech přetrvávala primitivní řemeslná výroba.

Za první republiky, v roce 1930 bylo v zemi registrovaných 13 341 pekáren, ve kterých pracovalo 43 437 osob. Obvykle v pekárně pracoval pekařský mistr a jeho rodinní příslušníci, či 1–2 pomocníci. V roce 1924 vydalo „Ministerstvo pro zásobování lidu“ směrnice pro kalkulace cen pečiva a chleba.

V 50. letech došlo k uzavírání malých provozů (roku 1947 10 tisíc pekáren, 45 tisíc zaměstnanců) v procesu znárodnování v souvislosti se změnou politického režimu po roce 1948. Postupně byly soukromé živnostenské pekárny převáděny pod nově vznikající národní podniky (města), nebo družstevní organizace (venkov).

V 70. letech jsou v jednotlivých okresech a krajích stavěny pekařské výrobní kombináty průmyslového charakteru, které vyrábí chléb na moderním zařízení (výrobníky kvasu, automatické tvarování a kynutí, pásové plynové pece), dochází k velké koncentraci výroby a zvýšení produktivity práce.

Po roce 1989 – privatizace všech výrobních kapacit, dochází k renesanci řemeslných pekáren, prosazují se nové technologické trendy, s rozvojem trhu raketově vzrůstá sortimentní nabídka, výrobci se sdružují do výrobně-obchodních uskupení.

V současné době vyrábí chléb a pekařské výrobky v ČR okolo 750 klasických výrobců – průmyslových a řemeslných pekáren. Pekárny provozují vedle výroby i prodej svých čerstvých výrobků ve firemních prodejnách. Nabídka pekařského sortimentu je jedna z nejlepších v Evropě. V marketech se prosazuje trend dopékání zmrazených polotovarů. Pekařský obor je kapitálově v českých rukou (výjimkou jsou pekařské výroby nadnárodních obchodních řetězců), zaměstnává okolo 20 tisíc pracovníků, roční obrát činí 25 mld. Kč.

Pekař, vážený řemeslník

Pekař patřil na panovnickém dvoře spolu s vojevůdcem a číšníkem k nejvyšším úředníkům. Dvorní pekař zastával též funkci ceremoniáře a ohlašoval i konec zábav a banketů. Podle alemanského práva (r. 1220) byla za zabití pekaře v Německu trojnásobná pokuta než za jiného člověka.

Tresty za nepoctivý chléb

Upéci dobrý chléb není snadné. Proto také dřív páni konšelé nehlídali žádné řemeslo tak přísně, jako právě pekařinu. V roce 1590 bylo nařízeno postavit

u brodu Vltavy zařízení, kde byl provinilý pekař vsazen do pleteného koše a pomocí kyvné šibenice ponořován do vody. Přihlížející mohli na něj plivat a házet odpadky a kameny. Někdy dávali pekaři nůž, takže mohl uniknout trýznění tím, že uřízl lano, spadl do vody a utonul. V 17. století byly v Německu trestány na pranýři pouze osoby, které se provinily zvláště bezectným činem, hlavně bigamisté, kuplířky, vražednice dětí, ale kupodivu též pekaři a řezníci, kteří dodávali špatnou váhu.

Chléb vyráběly dříve zejména ženy

Naši předkové ponechávali přípravu chleba ženám a teprve s rozvojem měst, ve 13. století přibýlo řemeslných pekařů.

Nájemní způsob pečení

Pekaři pekli dříve nejen z těsta, které si sami připravili, ale i z těsta přineseného hospodyněmi. S tím ovšem mívali značné potíže, neboť přinesené těsto bylo v různém stupni nakynutí, některé tuhé, jiné řídké a upečený chléb následkem toho někdy nekvalitní.

Chléb součástí manželské smlouvy

Chléb byl u starých Egyptanů nejdůležitější část každodenní potravy, proto na něj nezapomínali ani v manželských smlouvách. Manžel musel na sebe vzít při ženitbě povinnost dodávat své nastávající choti každoročně 36 měr obilí na

Staročeský recept na pečení chleba

Postup přípravy

1. 1/4 kg žitné promícháme s 5 dc vlažné vody a droždím na kvásek a dáme do trouby na 50 stupňů pořádně vykynout – přes 1 hodinu.
2. Do kvásku nasypeme zbytek mouky a 1 rovnou lžičku soli a kmín (nejlépe drcený, ale můžete i vynechat a dát jen na povrch bochníku celý).
3. Těsto vyhněteme rukama do spíše tužšího (bude potřeba přidat trochu vlažné vody) a vyválíme bochník a to už záleží na vás, jestli raději kulatý a nebo veku.
4. Je dobré dat vykynout do plátýnka (utěrky), kterou pořádně promoučíme nebo poškrobíme, ať to pak dostanete vcelku na plech (já mám pizza kámen). Dejte plátýnko do nějaké mísy. Na veku je třeba ošatka a to má asi málokdo (jasně můžete případně i do formy na biskupský chlebiček).
5. Kynout necháme opět v troubě při 50 °C. Kynout necháme asi hodinu, až je nádoba s čepičkou (vykyne dost).
6. Vytáhneme a troubu rozežřejeme na 230 °C.
7. Bochník vyklopíme na plech a potřeme vodou a posypeme kmínem.
8. Na 230 °C pečeme 20 minut a pak snížíme na 180 °C a necháme 40 minut dopéct. Dobrou chuť.

V případě, že se nepodaří těsto dobře vyklopit a trochu zůstane v nádobě, tak to hodte do sklenky a zavřete a za den či dva to můžete použít na rozkvašení dalšího kola.

Poznámka od kuchařky

Toto je opravdu klasický staročeský chleba – ten nejlepší na světě a to bez nadšázky, který vydrží čerstvý i bez brambor a je dobře stravitelný a nemusíte do něj pát kde jakou zbytečnost.

Všechny materiály na téma chléb poskytnul Svaz pekařů a cukrářů ČR.

chléb. V případě, že by tolik obilí nebo chleba dodávat nemohl nebo nechtěl, musel nedodaný chléb nahradit přiměřenou částkou peněz v hotovosti.

Chléb v České republice

Ročně se vyrobí v ČR okolo 300 tisíc tun chleba, což je denně 1 mil kusů – co chléb, to originál. Průměrný občan spotřebuje ročně okolo 40 kg chleba a zaplatí za něj necelých 1000 Kč. Nabídka chlebového sortimentu na trhu je jedna z nejlepších v Evropě.

Chléb v pořekadlech

Naši předci prostřednictvím chleba v pořekadlech a příslovích trefně vystihli

charakterové vlastnosti, mezilidské vztahy, pracovní činnosti i poměry v zaměstnání:

- Všude chleba o dvou kůrkách
- Kdo se nesrovná s chlebem, nesrovná se ani s lidmi
- Kdo do tebe kamenem, ty do něho chlebem
- Odříkaného chleba největší krajíc
- Ne samým chlebem živ je člověk
- Koho chleba jíš, toho píseň zpívej
- Pes by od něj kůrku chleba nevzal
- Neváhal se rozdělit o poslední skývu chleba
- A potom došlo na lámání chleba
- To byl ale pěkně tvrdý chlebiček

(Citát

Karel Čapek: O řemesle pekařském

To byste nevěřili, jaká pěkná práce je tohle pečení housek a zvlášť pečení chleba. Můj nebožtík dědeček měl pekařství, tak já to znám. Totiž abyste věděli, při dělání chleba máte dvě nebo tři větší a skoro posvátná tajemství. První tajemství je, když se zadělá kvásek; ono se to nechá stát v díži a teď se tam pod víkem děje taková skrytá přeměna; musíš čekat, až se z mouky a vody stane živý kvas. Pak se zadělá těsto a mísí se kopistem; to zas vypadá jako náboženský tanec nebo co. Potom se těsto velebně zvedá a kyne a ty nesmíš zvednout plachtu, abys zvědavě nakoukl – já vám řeknu, to je tak krásné a divné jako těhotenství. Já měl vždycky dojem, že ta díže je něco ženského. A třetí tajemství je samo pečení, to, co se z toho měkkého a bledého těsta stane v peci; ... když pak vyndáte takový zlatý a brunátný pecen a on voní, že ani malé dítě nemůže skvostněji vonět, to je takový div – já myslím, že by se při těch proměnách mělo v pekárnách zvonit, tak jako se zvoní v kostele při pozdvihování.

Povídky z druhé kapsy (1929)

(Knižní tipy

Nakladatelství Doron

Uhřetice 76, 683 33 Nesovice
Tel.: 517 367 656, doron@doron.cz
www.doron.cz

Anna Mátíková

Nověna se sv. Josefem Moscatim

Tento svatý lékař z Neapole je čím dál známější i v České republice. Kdysi pomáhal trpícím pacientům svou odbornou pomocí. Nyní pomáhá nejen trpícím, ale i těm, kdo o ně pečují, svou přímlovou. *Brož., 32 str., 39 Kč*

Chiara Amirante

Radost, to je kumšt!

Autorka už pár desetiletí „sbírá z popela“ zástupy životních ztroskotanců. Její návod, jak žít z radosti Vzkříšeného, je zároveň prostý i velmi náročný: Vztít evangelium vážně, začít žít jako Kristův učedník. *Brož., 176 str., 239 Kč*

Výprodej DVD

Na webu www.paulinky.cz najdete v sekci V akci během listopadu DVD z produkce Paulinky za cenu 29 a 49 Kč. Až do vyprodání zásob.

Mezigenerační literární soutěž už má své vítěze

(V literární soutěži bylo vyrovnané zastoupení seniorů i mladých autorů)

První ročník Mezigenerační literární soutěže „Máme se rádi“ vyhlášený Diecézním centrem pro seniory Hradec Králové a Knihovnou města Týniště nad Orlicí je úspěšně za námi. V průběhu měsíce května proběhlo hodnocení zaslaných prací, začátkem června pak předání cen. Akci zařadil generální vikář královéhradecké diecéze Mons. Jan Paseka.

Soutěže se zúčastnilo sedm přispěvatelů z kategorie dětí/mladých a sedm z kategorie seniorů. Jedna práce nespádala do žádné z kategorií.

Hodnocení prací nebylo snadné, neboť všechny příspěvky měly svou kvalitu. Proto jsme se rozhodli, že oceníme každého z účastníků. Cílem soutěže byla především snaha sblížit generace mezi sebou, a to se naprosto podařilo účastníkům všem.

Kategorie seniorů

Autory prvních tří nejlépe hodnocených prací z kategorie seniorů jsou:

1. Wittmayerová Zdenka
2. Pažitná Jitka
3. Kalecký Karel

Kategorie dětí a mladých

Mezi prvními třemi se umístili:

1. Křížová Nikola
2. Fojtík Šimon
3. Brotánková Lucie

Děkujeme všem účastníkům za zdařilé práce a přejeme hodně zdraví a radosti z mezigeneračního obohacování.

PhDr. Veronika Čepelková)
vedoucí Diecézního centra pro seniory
Hradec Králové

Mezigenerační literární soutěž – soutěžní texty

Kategorie senioři: Co mi na dětech, mladých nejvíce imponuje?

Ptačí domeček

Kutil domácí je zcela zvláštní druh člověka. Neustále musí něco pilovat, řezat, brousit a lepit. Nevydrží sedět bez činnosti, a když už sedí, přemýšlí o tom, kterak to právě dodělané dílo ne-li celé předělat, tak alespoň vylepšit.

Má-li ještě ženu, která ho v tom podporuje, jedná se bezesporu o šťastného člověka.

A je-li tenhle pán k tomu všemu navíc dědečkem malé Lucie, kterou miluje a pro kterou je ochoten vyrobit modré z nebe, je to přímo nejšťastnější člověk pod sluncem.

Přesně takový byl Stanislav Šafránek. Jeho vnučka to moc dobře věděla a tak trochu ho svým holčičím způsobem využívala, ne-li zneužívala.

„Dědo, že mi vyrobíš domeček pro ptáčky,“ přišla jednou ze školy s tímhle podivným nápadem. „Nemyslím obyčejnou chudou ptačí budku, nýbrž ptačí dům se vším všudy.“

„To jsem si mohl myslet, že zase přijdeš s nějakým potřeštěným nápadem. Před týdnem to byl hmyzí domeček. Kam na tyhle nápady chodíš, holka?“

„Nikam,“ podivila se Lucie otázce. „Mě zkrátka napadají. Máš velkou zahradu a hmyzí domeček náhodou funguje dobře. Jsou v něm беруšky, škvori a ploštice. Počkej až budou sbírat na zahradě mšice a jiné neřádstvo. Tak nám to říkali ve škole.“

„Aha, a jak by měl ten tvůj domek vypadat?“

„No, aby jich tam mohlo bydlet co nejvíc. Měl by to být vlastně ptačí byt. Několik budek propojených chodbičkami, kudy by se mohli ptáčci navštěvovat...“

„Jdi ty brepto, to by nedělalo dobrotu.“

„Jak to, že ne?“

„To jste se neučili, že i každá ptačí rodinka potřebuje své teritorium? Ochranné pásmo a loviště?“

„Učili,“ překvapila. „Na to jsem taky myslela.“

„A co jsi vymyslela?“

„Paní učitelka nám vykládala, že stačí prostor po směru výletového otvoru a mě napadlo, že by to mohly být takové sešroubované čtyři budky namířené každá na jinou světovou stranu. Tak by si přece nepřekáželi. Jedna by měla být i pro sýčka. Vždycky mě s ním strašíš, chtěla bych ho vidět. Nikdy jsem ho neviděla.“

„Ty si navymýšlíš,“ zakroutil hlavou děda. „Sýček ale létá v noci a to ty spíš...“,“ dodal ještě.

Červíček o ptačím domečku se mu ale zavrtal do hlavy, přesně jako každý vnuččin nápad. A začal horečnatě vymýšlet, měřil, snažil se vžít do těch malých okřídlených dušiček, do jejich představ o ideálním bydlení, a Lucie ho po očku pozorovala a věděla, že výroba domečku se dala do pohybu.

Tak se stalo, že byl do země uprostřed zahrady zakopán silný čtyřmetrový kůl s podivným, holubníku podobným shlukem ptačích budek na jeho vršku. Byly čtyři, připevněné na jedné veliké, páté, která sloužila za ptačí společenskou místnost, do které se dalo ze všech ostatních budek dostat. Každá směřovala na opačnou světovou stranu a každá měla odlišný průměr vletového otvoru. Ta s největším byla určena sovičkám, ať už by to mohl být zmíněný Sýček, Kalous nebo Puštík.

Ptáčkům se ovšem do ptačího domečku příliš nechtělo. Přilétli sice a posadili se na stříšku, jenže zanedlouho opět odletěli. Nejdéle vydržel párek Rehků, už už se chystal stavět v něm hnízdo, ale neměl dost svého potřebného klidu, a tak i ten brzy zmizel. Bytovka se mu nezamlouvala.

Až vrabčáci se uchytili. Nejdřív přilétl jen jediný, na zkoušku, jako kdyby to tam chtěl pouze omrknout. Chvilí pobyl, okoukoval stavení, a nakonec odletěl pryč i on. Lucie ho viděla, poněvadž se z ní stala veliká pozorovatelka.

Druhý den jich ale bylo kupodivu o něco víc a za pár dní obsadili všechny čtyři budky. Vůbec jim nevadilo hnízdit takto pohromadě, ba naopak. Bylo zřejmé, že mají ptačí společenství rádi.

Ačkoliv to byli „jenom“ vrabčáci, brala je Lucka po počátečním nezdaru za svou výhru. Všem o nich potom při večeri s náležitou hrдостí vyprávěla.

Krátce po obsazení budek začali stavět hnízda. Snad se předháněli či co, tak rychle jim šla práce „od ruky.“ Na estetiku mnoho nedbali, neboť peříčka, kousky slámy a provázků vyčnívaly z otvorů.

Zkrátka vrabčáci.

Jim to však bylo fuk. Nešlo jim tolik o vzhled, nýbrž o praktičnost.

Koncem dubna byla hnízda hotová a samičky mohly snášet vajíčka.

Malá Šafránková tohle všechno viděla, jelikož její děda jí poblíž ptačího sídliště postavil navíc ptačí pozorovatelnu, kterou jí vyrobil ze štaflí, a ke všemu ji vyzbrojil i starým divadelním kukátkem.

O zábavu proto měla postaráno. Spokojeni byli i rodiče, protože Lucie mohla ke svým opeřencům až tehdy, měla-li dopsané domácí úlohy.

Průběh veškerého dění na ptačí bytovce Lucie samozřejmě náležitě komentovala. Nejenom doma, ale i ve škole. Došlo to tak daleko, že poučovala i učitelku, která jí však místo pokárání dala jedničku z mimoškolní výchovy.

Někdy začátkem května začaly samičky klást malá vajíčka, na kterých střídavě seděli oba rodiče.

Velká sláva líhnutí, přišla zhruba za čtrnáct dní.

Vajíčka začínala prskat a objevovala se holátka. Nebylo je moc vidět, spíš slyšet. Natahovala holé krčky, a když přilétla ptačí máma nebo táta s červíčkem, otvírala žluté zobáčky a pištěla. Postupně holátkům začínalo růst chmýří a posléze peříčka a za několik dní už to byli hotoví, ale stále ještě docela malí ptáčci, kteří se ovšem měli čile k světu.

Asi za dalších dvacet dní se začínali učit létat.

Neobešlo se to bez náležitého povyku. Chovali se přitom jako malí kluci. Rvali se, překřikovali, švitořili a čepýřili se. To se líbilo Lucce nejvíc. Naprosto si je zamilovala. A když jí nejkurážnější z nich jednou omylem přistál na rameni, až se tomu smála. Tolik si na sebe zvykli.

Jednou, z ničeho nic, přiběhla Lucie celá zadýchaná. Stalo se tak v období vrcholného vrabčího dovádění.

„Dědo, bytovku obsadila sova. Viděla jsem ji, koukala přímo na mě. Místo očí měla dva černé korálky.“

„Ale jdi, kde by se tu vzala sova.“

„Je v budce. Na mou duši. Puštík nebo sýček to je, má zahnutý zobák a všechny ostatní vyhnal. To přece nemůžeme nechat jen tak samo sebou, nemohla bysem pozorovat svá ptáčata.“

„Vždyť jsi ji tam chtěla mít,“ namítl děda.

„To jo, ale už ji nechci, nedomyslela jsem to,“ brebentila přesně jak ti vrabčáci. *„Celé dny by seděla uvnitř jako bábovka a stejně bych ji neviděla. Navíc holky strážily, že se zamotá do vlasů a...“*

Nedala se odbýt. Chytla dědu za rukáv a táhla ho ven na zahradu.

„Ty ji vyplašíš a já se budu dívat až vyletí. To mi bude stačit.“

„No dobře, dobře...“

Pan Šafránek si přinesl z dílny na zahradu žebřík a silný klacek. Žebřík zlehka opřel o kůl.

„Dávej pozor.“ Zaseptal.

Lucie měla štafle postavené kousek od dědy. Nakláněla se s nimi čím dál víc a víc. A znovu, až je převrátila přímo na spodní okraj dědova žebříku a zvrtila mu ho do vrtule.

„Jé,“ vyjekla.

Děda se na poslední chvíli stačil zachytit dřevěného kůlu, který byl už beztak dost zatížený, aby ho svojí váhou strhl spolu s celým ptačím obydlím s sebou na zem. Dopadl tak nešťastně na rameno, že to odnesla jeho klíční kost. Místo ptáčků vylétlo jen několik peříček, která se pozvolna snášela k zemi.

Lucie dopadla lépe. Těsně nad zemí se jí podařilo ze štaflí vyskočit, neboť byla stejně mrštná jako lasička, která vystřelila z ptačího domečku...

Druhý den vešla rozpačitě k dědovi do dílny, jenž si nedal pokoj ani s jednou rukou. Oči měla stále celé zarudlé od toho, jak pohřbívala zbytky ptačích tělíček.

„Dědo,“ začala potichu. *„Hodně se na mě zlobíš?“*

Řekla to tak něžně.

„Jak bych se na tebe, prosím tě, mohl zlobit.“

Lucie nelenila, chopila se koštěte a začala vířit prach. Přitom jen tak nenápadně pobrukovala: *„Víš, už tě nebudu víckrát otravovat. Mám jenom tohle poslední přání. Jestli bys nemohl, až se uzdravíš, ty budky rozvěsit tak, jak jsi původně sám chtěl. Každou na jiné místo a bezpečně, aby se ptáčkům víckrát nic zlého nestalo. Když já je mám tak ráda.“*

Děda se zarazil a nevěřicně se na ni zadíval.

„No tak...,“ rozmýšlel se pomalu, *„to bychom na to mohli jít hned, co říkáš? Jestli mi trochu pomůžeš, zvládnou to i jednou rukou. Možná se ještě uchytí...“*

Karel Kalecký

Kategorie děti/mladí: Čeho si na starších lidech nejvíce vážím?

Téměř pokaždé, co vidím postaršího člověka, mě na něm většinou nejvíce zaujmou jeho oči

Říká se, že „oko je do duše okno“, a něco na tom nejspíš skutečně bude.

Do očí se nám zapisuje vše, co jsme kdy prožili, ať už jsou to věci dobré, nebo špatné. Starší lidé toho zažili z nás všech nejvíce. Jejich oči jsou hlubší, než jsou oči naše. Každé z nich jsou jiné – a to úplně jiným, svým specifickým a originálním způsobem. Můžeme z nich toho tolik vyčíst...

Zkušenosti, ano, to je něco, co oni mají a my stále nenabrali. Oni jsou tu déle než my a mají nám toho tolik co předat.

Přijde mi neuvěřitelné, čím si kolik z nich muselo v minulosti projít. Máme takové štěstí, že jsou tady. Jejich rady, čerpané z vlastních zkušeností jejich dlouhých životů, jsou pro nás mladé velice cenné.

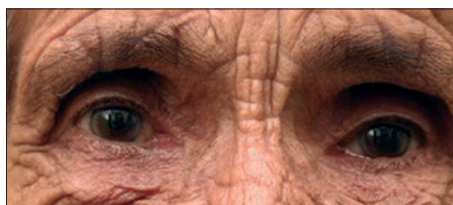
Za zmínku stojí také fakt, který se zkušenostmi relativně úzce souvisí, a to sice, že si starší lidé umí vážít věcí. Mnozí z nich prožili válku, bídu, hlad nebo jinou těžkou ztrátu.

Proto také získali s uplynulými léty nad životem určitý nadhled a jen tak něco je nevyvede z míry.

Před starším člověkem se nevyplatí lamentovat, že nemám co na sebe (i když mám ve skutečnosti plnou skříň), nebo si stěžovat, že mi rodiče nechtějí koupit nový model mobilu iPhone 12. Ve srovnání s jejich životními omezeními jsou naše problémy zcela malicherné.

Proto je občas potřeba se zastavit, zamyslet se, zda jsou věci, které řešíme, skutečně tak vážné a jestli skutečně stojí za to se s nimi trápit. Díky starším lidem máme možnost si tyto věci více uvědomit.

Když jsem ve společnosti nějakého staršího člověka, je to pro mě něco jako únik

do jiné dimenze. Rozmlouvání s těmito lidmi se tolika liší od rozhovorů například s vrstevníky.

Z jejich projevu je možné rozpoznat, že mají ujasněné priority v životě a číší z nich jistá smířenost s vlastním osudem, samozřejmě ne vždy právě příznivým.

Přestože většina z nich již pokulhává nebo je leccos pobolívá, dokáží se mnozí z nich radovat ze života naplno, ať už ze zdravých vnoučat, květín na zahrádce, příjemné procházky přírodou, čtení pohlcující knížky, anebo třeba z pěkného počasí.

Na starších lidech si vážím toho, že jsou čistí a neovlivnění dnešní dobou, která je na můj vkus příliš uspěchaná. Lidé se dnes příliš zaobírají sami sebou – ať už svou prací, kariérou nebo vlastními myšlenkami. Pomalu přestávají rozeznávat, co je v životě skutečně důležité.

Ano, se starším člověkem si nejspíš moc nepovídám o nových technologiích nebo módních trendech, zato si k němu však mohu pokaždé zajít pro dobrou radu nebo si popovídat do hloubky o životě, což já osobně uvítám mnohem více.

Konverzace s jakýmkoli starším člověkem ve mně vždy něco zanechá, zatímco na poněkud povrchní debatu o výprodeji v H&M se spolužačkou zapomenou během krátké chvilky.

Valná většina starších lidí jsou sami sebou a nemají nejmenší potřebu se jakkoli přetvařovat.

Spíš bych řekla, že to mají právě naopak – že jsou k nám mnohdy až moc upřímní.

Kdybych měla říct, kterého staršího člověka si nejvíce vážím, tak dozajista svých prarodičů.

Babička s dědou vždycky stáli v jakékoli situaci při mně a nikdy mě nenechali bez pomoci.

Měli a mají se mnou neskutečnou trpělivost a u nich doma se cítím doma i já.

Do mých čtyř let jsme s rodinou bydleli ve Spojených státech. Pak se rodiče rozhodli, že se přestěhujeme do Prahy a začal nám nový život. Jelikož jsme po příjezdu neměli kde bydlet, ubytovali nás babička a děda ve svém bytě a babička se okamžitě ujala péče o mě a mou tehdy téměř tříletou sestru Klárku. Máma byla v té době těhotná, měla rizikové těhotenství, protože, jak se posléze dověděla, čekala dvojčata. Musela tedy jen ležet a odpočívat.

Táta, do té doby zvyklý na americký systém a americkou mentalitu obecně, měl v té době spousty starostí s hledáním nového zaměstnání a sháněním nového bytu, a tak se rodičovských povinností ujala právě babička.

Vodila nás do školky a ze školky, na kroužky, četla nám pohádky, vařila nám a chodila s námi na hřiště. Do toho se nás od malička snažila vzdělávat a na rozdíl od jiných prarodičů nás nikdy příliš nerozmazlovala. Naopak – v mnoha věcech byla daleko striktnější než máma.

U prarodičů jsme bydleli celkem půl roku. Když na to období teď s babičkou vzpomínáme, nezapomene mi pokaždé zdůraznit, že to pro ni tehdy vůbec nebylo jednoduché.

Na to, že jsme s Klárou holky, jsme prý byly extrémně živé, hluché a neposedné.

Prý jsme nevydržely chvilku v klidu a neustále jsme musely někde skákat, pobíhat nebo na něco sahat. Nedávno mi dokonce přiznala, že víc hyperaktivní děti snad za celý život nepoznala. Proto jsem jí neskutěčně vděčná za to, jakou s námi tehdy měla trpělivost, protože jak jsem se postupem času dověděla, neměl to s námi jednoduché nikdo.

Děda byl zase pro mě vždy symbolem neuskutečné moudrosti a vzdělanosti. Kromě toho, že je to vědec, který přišel na spousty důležitých fyzikálních poznatků, byl vždy ohromně sečtělý a ještě k tomu všemu dokáže být ohromně vtipný.

Jeho logické myšlení mě nepřestává udivovat a dodnes ho beru jako jednoho z nejchytřejších lidí, které jsem kdy poznala.

Má tolik znalostí a mám pocit, že neexistuje otázka, na kterou by neměl odpověď.

Na základní i střední škole pomáhal mně i sestře s fyzikou i matematikou, ve kterých jsme na rozdíl od něj nikdy příliš nevynikaly. Babička je také nadaná na matematiku, takže se mockrát stalo, že nám se školními povinnostmi pomáhali oba. Takže se dá říci, že díky jejich úsilí jsme se já i sestra dostaly na gymnázium. Na dědovi bylo vždy skvělé, že i když na nás měl občas nějakou nepříjemnou poznámku, bylo vidět, že to myslel jen a jen dobře.

Jsem neskutečně vděčná, že babička s dědou bydlí relativně blízko nás a že k nim mohu kdykoli zajít si s nimi popovídat, nebo se i vyplakat. Porozumění, které pro mě vždy měli a stále mají, si neskutečně vážím a často si říkám, že mám skutečně štěstí, že jsou po mém boku.

Na závěr bych ráda poznamenala, že starší lidé jsou jako dar a my mladí máme to štěstí, že od nich můžeme čerpat inspiraci a na čas strávený s nimi se nám bude jednou moc hezky vzpomínat.

Lucie Brotánková)

ČERVENÁ STŘEDA 2021

Mezinárodní připomínka lidí pronásledovaných pro víru

24. listopadu 2021

Smyslem akce je veřejně si připomenout všechny, kdo jsou ve světě pronásledováni pro své náboženské přesvědčení. Akce se koná po celé České republice již čtvrtým rokem.

Stačí udělat opravdu málo. Můžete:

- nasvítit červeným světlem kostel, významnou budovu či sochu
- uspořádat společnou liturgii nebo se soukromě pomodlit za pronásledované
- zapálit červené svíčky při setkání, v průvodu nebo doma
- přečíst (si) texty informující o tématu náboženské svobody
- přispět na benefiční koncert Červené středy na TV Noe
- sdílet informace s hashtagy #CervenaStreda #RedWednesday

Zapojte se ve farnosti nebo u vás doma!

 Aid to the Church in Need
ACN INTERNATIONAL

 Česká biskupská konference

 Federace evangelických církví v České republice

 Evangelická církev v ČR

#RED
WED
NES
DAY

Sledujte nový web:

www.cervenastreda.cz

Požehnané čtvrtstoletí

25 let služby P. Zdeňka Krčka ve farnosti Polná

Orlicí a po smrti pana děkana Zemana byl koncem října 1996 ustanoven administrátorem v Polné. S jeho příchodem nastalo oživení farního života v Polné, pokračovalo se intenzivněji v opravách všech 4 polenských kostelů a v okolních obcích se začaly stavět kaple. V r. 2003 byl ustanoven děkanem v Polné a v r. 2009 získal titul monsignore.

To, že se zajímá o historii, dějiny umění a architektury a přírodu, je o něm známé. Málokdo však o něm ví, že mezi jeho koníčky patří i parašutismus, který rozvíjel při své základní vojenské službě v Piešťanech na Slovensku. Tam působil u letecké jednotky a získal 1. třídu leteckého mechanika.

Milý Otče Zdeňku, za celou naši polenskou farnost, se kterou je spojeno téměř celé Vaše kněžské působení, přijměte upřímné poděkování. Vaše vykonané dílo mluví samo za sebe – opravené či opravované kostely, vybudované kaple v okolních vsích, ale především péče o ty nejceněnější chrámy Ducha Svatého, kterými jsme my – Vaši farníci. Jeden člověk na všechno nestačí, je třeba naše spolupráce. Hlavně ale spolupráce s Boží vůlí. Když však ten jeden člověk chybí, je to znát. Kéž tedy trefná slova Vašich poutavých kázání dopadnou na úrodnou půdu našich srdcí a přinesou mnohý užitek!

Přejeme a vyprošujeme Vám dary Ducha Svatého, věrnost ve Vaší náročné službě, dobré zdraví a stálou ochranu Panny Marie a všech andělů a svatých, především sv. Liguriáše. Jsme vděční za to, že jste zde mezi námi.

Martin Lexa)

Biskupská synoda o synodalitě

Úvodní slovo k synodě pro Zahájení synodálního procesu v Královéhradecké diecézi

Milí bratři a sestry,

srdečně vás všechny zdravím u příležitosti zahájení diecézní fáze biskupské synody o synodalitě. Rád bych vám coby diecézní koordinátor synodálního procesu nejprve nastínil, 1) o co v něm jde, dále bych chtěl ukázat, jaká 2) organizační struktura za tím stojí, a nakonec přiblížit, 3) co nás v nejbližších týdnech a měsících čeká.

1. Biskupská synoda o synodalitě

Biskupská synoda je institucionální nástroj kolektivního rozhodování, který by založen při Petrově stolci v roce 1967 papežem sv. Pavlem VI., aby mu pomáhal rozlišovat další kroky života církve. Poslední Synody se věnovaly tématům jako mládež a víra, papež shrnul výsledky synody v apoštolské exhortaci *Christus vivit*, nebo křesťanskému pojetí manželství a rodiny s následnou apoštolskou exhortací *Amoris Laetitia*.

Téma biskupské synody pro nadcházející dvouletí zní: Za církev synodální: společenství, spoluúčast, poslání. Synodalita v církvi vlastně není institucionální nástroj řízení církve, ale jde o soužití Božího lidu, představuje způsob, jak jsme schopni spolu vycházet tak, aby církev na úrovni konkrétních mezilidských vztahů byla místem každodenního růstu, zrání, svědectví a poslání.

A tak tato synoda si neklade za úkol hned vyřešit palčivé otázky církve, měnit instituci církve, ale chce nalézt způsob, jak soustředit pozornost na živý základ církve, jak znovu najít a oživit žároviště života Božího lidu, odkud by bylo možné tuto instituci očistit od strusky a nánosů. Dokud se mezi lidmi neprobudí skutečný život z víry, je marné cokoli opravovat či zvnějšku přenastavovat.

Romano Guardini vyslovil na začátku 20. století okřídlenou větu: „Církev se probouzí v duších lidí.“ Současná biskupská synoda míří stejným směrem.

2. Organizační struktura

Jistě si vzpomenete na epizodu, kterou prožil Ježíš se svými učedníky u Cesareje Filipovy. Poté co už spolu prožili řadu událostí, zázraků i pronásledování, se Ježíš obrací na učedníky s otázkou: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ A učedníci odpovídají, co slyšeli mezi lidmi. Poté se jich Ježíš zeptal: „A za koho mě pokládáte vy?“ A Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha“ (Mt 16,13–16). Biskupská synoda chce dnes tuto otázku Ježíše, Božího Syna, přinést ke všem lidem: Za koho mě a moji církev pokládáte vy? Proto biskupská synoda nyní spouští všeobecnou konsultaci Božího lidu, jak se píše v přípravném dokumentu synody, v níž se chce církev ptát lidí na všech úrovních, co si dnes myslí o Kristu a církvi. Je připravena metodika – tematické okruhy, které mají takové dotazování usnadnit.

Aby konsultace Božího lidu mohla proběhnout v celé univerzální církvi, je připravena následující organizační struktura:

Generální sekretariát Biskupské synody, v jejímž čele stojí kardinál Mario Grech, má pro tuto synodu zvláštního zpravodaje kardinála Jean-Claude Hollericha, S.J.

Na úrovni každé biskupské konference je jmenován koordinátor, který vytvoří národní synodální tým. Česká biskupská konference jmenovala P. Prokopa Brože se zatím šestičlenným týmem.

Na úrovni každé diecéze je jmenován koordinátor za celou diecézi – opět si má vytvořit pracovní tým –, který má za úkol podporovat a vést celý synodální proces jako pomoc celému Božímu lidu. Za naši královéhradeckou diecézi je koordinátorem jmenován P. Prokop Brož s následujícím

Biskup Jan Vokál zahájil diecézní část synodálního procesu 17.10. v katedrále Svatého Ducha.

(Knižní tipy

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Jean-François Vivier/Denoël

Maxmilián Kolbe

Světec v Osvětimi

Otec Maxmilián Maria Kolbe je známý tím, že v létě 1941 v koncentračním táboře v Osvětimi nabídl svůj život za otce několika dětí a po dvou týdnech zemřel v bunkru hladu. Už méně se ví, že i jeho předchozí život byl v mnoha ohledech hrdinský a výjimečný. Vybudoval s bratřími v Polsku rozsáhlý tiskový apoštolát, založil misii v Japonsku, ukrýval v klášteře židovských uprchlíků. Založil Rytířstvo Neposkvrněné – duchovní armádu Panny Marie, která dodnes působí po celém světě. *Váz., 52 str. 249 Kč*

Viola Svobodová

Ať před zraky mám život

Svědectví z hospice

MUDr. Viola Svobodová se podělí o své zkušenosti z klášterní hospicové stanice: „*Netušila jsem, jak obohacující a inspirativní bude každé setkání s nemocnými a jak plodné budou rozhovory o jejich duchovních potřebách.*“ *Brož., 164 str., 199 Kč*

pracovním týmem: P. Vladislav Brokeš, Mgr. Ludmila Horáčková, JUDr. Ing. Jiří Špelda, Mgr. Veronika Matysková, P. Jan Uhlíř, Bc. Pavla Kratochvílová, Ing. Jitka Vitvarová, Ing. Taťána Blažková.

Poslední úroveň práce – ta nejdůležitější – je úroveň farností. Z řad farníků – např. z pastorační rady farnosti – bude zvolen farní koordinátor pro synodální proces. Ten má nejprve a) pochopit, co je synodální proces v diecézi, poté b) to vysvětlit ve farnosti, c) s pomocí farní rady (a jejího předsedy) provést dotazování Božího lidu, d) zpracovat výsledné reakce a zapsat je, e) poslat to diecéznímu synodálnímu týmu.

3. Co nás čeká?

Základní dovedností, kterou biskupská synoda o synodalitě chce v Božím lidu rozvíjet, je komunikace, jak praví přípravný dokument: „*Tato synoda předkládá následující základní otázku: Synodální církev při hlásání evangelia „putuje společně“. Jak se toto „společné putování“ aktuálně realizuje ve vaší místní církvi? K jakým krokům nás vybízí Duch Svatý, aby toto společné putování bylo intenzivnější?*“

Při hledání odpovědi je možné:

a) Ptát se: Jaké zkušenosti z vaší místní církve se vám vybaví při této základní otázce?

b) Zaměřit se na tyto zkušenosti podrobněji: Jaké radosti přinesly? Jaké těžkosti a překážky přivodily? Jaká zranění evokovaly? Jaké intuice vyvolaly?

c) Zaměřit se na plody, o které se lze podělit: Kde v těchto zkušenostech zaznívá hlas Ducha Svatého? Co od nás žádá? Jaké prvky lze potvrdit, co lze postupně změnit? Jaké kroky udělat? V čem nacházíme konsensus? Jaké obzory se před naší místní církví otevírají?

Abychom mohli konsultaci Božího lidu společně provést, nabízím následující představu spolupráce na úrovni farností.

V rámci pastorační rady farnosti si každý člen a) vytipuje skupinu lidí, kterých

se bude ptát. Půjde o lidi „kostelní i ne-kostelní“. Záleží, jaké má kdo přirozené vztahy ve svém okruhu. Někomu naopak více sedne, když se bude moci obrátit na náhodné kolemjdoucí. Pro tuto skupinu b) vybere z deseti okruhů ty otázky, s nimiž se chce na lidi obracet. Až proběhne dotazování, c) sejde se pastorační rada farnosti, odpovědi probere, zapíše a d) pošle do diecézní synodálnímu týmu. Tím by byla první fáze synodálního procesu na úrovni farnosti uzavřena.

4. Závěrem

Celý synodální proces je založen na dobré a přímé komunikaci. Proto diecézní synodální tým poté, co shromáždí kontakty na všechny farní koordinátory synodálního procesu, zajistí s nimi setkání tak, aby byl dostatečný prostor a čas vše si vysvětlit, dobře pochopit a cíl synodálního procesu naplnit.

Napadají mě závěrem tři důležité předpoklady, které musíme zajistit:

a) Naslouchání: je třeba naslouchat Bohu – v tiché adoraci, v modlitbě, a stejně pozorně naslouchat lidem.

b) Duch Svatý: Hlavním protagonistou celého synodálního procesu je Duch Svatý. Lidskými silami můžeme vytvořit podmínky, nastavit systém, vytvořit příležitosti, ale bez Ducha Svatého se nehme ani o milimetr. On nás učí novému synodálnímu stylu – nově se utvářejícímu soužití Božího lidu.

c) Víra: Synodalita založená na víře není jen jeden z rysů života Božího lidu, ale patří k podstatě církve. Víra také umožňuje, abychom byli schopni projít konverzí, která je pro synodální proces nutností.

Kéž je dnešní zahájení synodálního procesu v naší diecézi společným dílem všech – těch, kdo mohli přijet, i těch, kdo zůstali doma, kéž nás Duch Svatý vede cestou, po níž přichází Boží království do tohoto světa. Amen.

17. 10. 2021

P. Prokop Brož

Vzpomínka na arciděkana Jana Kohela

O páteru Janu Kohelovi, od jehož narození uplynulo letos 135 let, jsem slýchávala od dětství. Rod mé babičky pochází ze Včelákova u Hlinska, kde prožil 15 let kněžského života. Byl tam ustanoven v roce 1923 a s místními kameníky a drobnými zemědělci prožil krásných 15 let. Loučil se s nimi v předvečer druhé světové války, čekala ho Kutná Hora.

Jenom na okraj...

Včelákov byl původně poplužní dvůr benediktinského kláštera v Podlažicích, ke kterému také až do jeho zániku patřil. V té době tam byly otevřeny doly na barevné kovy a stříbro. Na místě dnešního pozdně klasicistního chrámu byl do roku 1844 dřevěný kostelík, u kterého byl vchod do šachty Maří Magdaleny. Nový, zdaleka viditelný farní kostel sv. Maří Magdaleny byl vysvěcen v revolučním roce 1848. Světici připomíná votivní obraz ze starého kostelíka s nápisem „*Nakladem horníků Wčelakowskich dne 29. Mage 1831*“.

V kostele jsem bývala častým hostem, chodila jsem tam s babičkou, jejíž otec byl ve Včelákově řídícím školy a regenschorim. Byla to doba, kdy kostely bývaly přes den otevřené, a tak mně při procházkách ukazovala malby na stěnách a stropě, které farář Jan Kohel vytvořil v roce 1929. Až později jsem se dozvěděla, že studoval výtvarné umění. Proto si troufl i na obrazy zastavení křížové cesty, které dodnes visí po obvodu kostela.

” Když jsem se začala o životní osudy Jana Kohela zajímat podrobněji, dostala jsem se do Kutné Hory za tamním kronikářem a učitelem PhDr. Lukášem Provazem.

Jan Kohel se narodil 12. května 1886 v obci Kadov u jihočeské Blatné do rodiny

(Autoportrét Mons. Jana Kohela, zřejmě r. 1954 (ŘKF – arciděkanství Kutná Hora))

rolníka Františka Kohela a jeho manželky Marie. Byl nejmladším ze sedmi dětí. Po gymnáziu v Táboře, kde maturoval v roce 1907, odešel studovat teologii do Hradce Králové. O čtyři roky později byl vysvěcen na kněze. Jeho prvním působištěm se stala Choceň, kde byl v letech 1911–1914 kaplanem. Následující dva roky spravoval jako administrátor farnost Skořenice u Chocně, pak byl v roce 1916 přeložen jako kaplan do Městce Králové. Působil tam do ledna 1922, kdy odešel jako administrátor do Vápenného Podolu na Chrudimsku. Ani tam nezůstal dlouho, roku 1923 byl ustanoven farářem ve Včelákově u Hlinska.

” K 1. srpnu 1938 byl Jan Kohel přeložen do Kutné Hory a jmenován novým a nadlouho posledním arciděkanem.

„*Kutná Hora zůstávala bez arciděkana relativně dlouho, neboť Kohelův předchůdce Mons. František Pekárek (1867–1937) zemřel již v dubnu předchozího roku,*“ vysvětluje dr. Provaz. Do Kutné Hory nepřišel nový duchovní správce právě v nejšťastnější době. Rok 1938 si v našich dějinách spojujeme především s pohnutými událostmi, končícími Mnichovskou dohodou. Ohrožení republiky vnímali také obyvatelé Kutné Hory. Jak připomíná Pamětní kniha arciděkanství, na svátek 28. září byla sloužena mše „*za vlast a národ, aby sv. Václav nedal zahynouti nám ni budoucím*“. Lidé „*hledali duchovní posilu v modlitbě v této osudové době*“. S mimořádnou okázalostí, za přítomnosti pozvaných deputací, sloužil Jan Kohel 4. prosince 1938 mši k počtě sv. Barbory, patronky města.

Vznik protektorátu a následné vypuknutí 2. světové války přineslo kutnohorské farnosti mnohé problémy. Nejenže panovaly obavy z bombardování města, a tedy i zásahu některého z kostelů, ale v roce 1942 přišlo rekvírování místních zvonů. Arciděkanský úřad odeslal 15. ledna 1942 Okresnímu úřadu Kutné Hory dopis, ve kterém žádal o ponechání jednoho zvonu u každého kostela. Tedy výrazně více, než dovolovala vyhláška. Na prvním místě měl být ušetřen největší zvon z věže svatojakubského kostela sv. Vavřince neboli

(Arciděkan Jan Kohel s kameníkem Josefem Hniličkou při rekonstrukci farního kostela sv. Jakuba, r. 1942 (fotoarchiv ŘKF – arciděkanství Kutná Hora)

(Pozdně klasicistní kostel sv. Maří Magdaleny ve Včelákově u Hlinska, kde Jan Kohel působil od roku 1923

Orel z roku 1478. Teoreticky měl patřit do kategorie, na kterou se rekvizice nevztahovala. V minulosti byl ale několikrát přelit a tím pádem podle nacistické klasifikace nešlo o historicky ani umělecky cenný zvon. Přesto se ho arciděkan Kohel snažil zachránit. Ve zmíněném dopise uvedl, že „zachování zvonu žádá naprostá nutnost“, neboť slouží jako poplachový. A pokračoval: „*Za poslední válečné rekvizice stanovená pro ověření hodnoty zvonu zvláštní komise a na základě jejího odborného úsudku na zákrok nejvyšších kruhů zvon zachráněn.*“ Kdyby toto nestačilo, měl pan arciděkan další argument: Vavřínek se nachází ve věži ve výšce 61 metrů a je kvůli stavu věžních podlah a trámů velmi špatně přístupný – nehledě na fakt, že úzká gotická věžní okna představují vážný problém pro jeho sejmutí. Pisatel dopisu proto doufal, že „*tento drahocenný a velepotřebný zvon ve věži, která jest centrem města, bude jistě zachován. Duchovní správa vroucně o to prosí.*“ Jan Kohel se přimlouval rovněž za zachování dalších kutnohorských zvonů, včetně těch u sv. Barbory. V jejich případě doufal, že „*pro jedinečnou cenu a starobylou budou jistě zachovány všechny. Jedná se o zvony Ptáčkovy!*“

Přes vynaložené úsilí pana arciděkana zabavily nacistické úřady největší jakubský zvon sv. Vavřínek (který se podařilo uchránit před rekvizicí v roce 1916), havířský zvon Maria (Sedmerník)

a Umíráček. 30. dubna 1942 byly dále sňaty a zabaveny dva nové zvony v kostele Panny Marie na Náměti z dílny zvonaře Rudolfa Pernera, zvon v kostele Nejsvětější Trojice, Kühnerův zvon u sv. Barbory a zvony Rudolfa Manouška z roku 1930 v klášterním kostele Nejsvětějšího Srdce Páně.

77 Malby na stěnách a stropě včelákovského kostela vytvořil farář Jan Kohel v roce 1929

Není se co divit, že Jan Kohel do Pamětní kniha arciděkanství roku 1942 napsal: „*Tento rok truchlivě zapsán na našich farnostech pro opětnou nelítostnou rekvizici zvonů našich chrámů, provedenou z nařízení německých nacistických úřadů.*“ Přesun dvou menších zvonů z věže bývalého kostela sv. Bartoloměje do svatojakubské věže představoval jen velmi chabou náhradu za ztrátu, kterou farní chrám utrpěl.

77 Za štěstí lze považovat, že nacisté ušetřili trojici cenných historických zvonů chrámu sv. Barbory, připomíná Lukáš Provaz.

Právě ve válečných letech se naopak podařilo v Kutné Hoře téměř neuvěřitelné

dílo: provést celkovou opravu interiéru kostela sv. Jakuba. Kohel si ji vytkl jako cíl navzdory nepříznivým poměrům hned po svém příchodu do města. Příprava trvala několik let a vlastní práce probíhaly pod dohledem Státního památkového úřadu v Praze od léta 1941. Pětiletá obnova farního kostela skončila v září 1946, a tak se mohlo přikročit ke slavnostnímu znovuvysvěcení. To provedl 20. října královéhradecký biskup dr. Mořic Pícha. Vpředvečer této události, na slavnostním shromáždění ve Vlašském dvoře, Jan Kohel ve svém projevu mimo jiné řekl: „*Vaše Excellence, vážené shromáždění! Bylo zde vysloveno slovo pátera Karla Vorlíčka. Vracím se k tomuto slovu, neboť dnes je tomu právě 24 let, kdy zemřel. Bylo to 19. října 1922, kdy zemřel tento muž, čestný občan Kutné Hory, zakladatel Vocela, jeho čestný člen a obnovitel chrámů kutnohorských. Umírá, aniž by se dočkal obnovy toho chrámu, který mu byl nejvzácnější a nejdražší, který mu ležel na srdci. [...] Já, vážení, jsem šťasten, že jsem se dočkal za úsilí, zásluh a práce tak mnohých činitelů, že jsem se dočkal obnovy a záchrany této památky svatyně sv. Jakuba.*“

Slavnostní završení chrámových oprav lze bezesporu považovat za vrcholný okamžik působení Jana Kohela v našem městě. O významu celé akce jistě svědčí i publikace Obnovený kostel sv. Jakuba

v Kutné Hoře, kterou nechalo v roce 1946 arciděkanství vydat. A protože i my jsme byli svědky velkých oprav tohoto kostela, oceníme tehdejší Kohelova slova: „*V malebné siluetě Kutné Hory, ať pozorována ze strany kterékoli, kostel sv. Jakuba působí se svou věží jako vznešená dominanta městského panoramatu. [...] Sv. Jakub je tedy jako stavební objekt i jako schránka výtvarného umění gotiky a baroka významná památka, hodná všeho úsilí a péče, aby byla pro všechnu budoucnost zachována neporušená.*“

V roce 1947 se Janu Kohelovi dostalo významné pocty, když ho papež Pius XII. jmenoval tajným komořím Jeho Svatosti, tedy monsignorem. V Kutné Hoře navíc zažil významnou událost, když byla v červnu 1947 přivezena lebka sv. Vojtěcha. Monsignoru Kohelovi se dostalo té cti, že mohl u chrámu sv. Barbory světcovou lebku požehnat městu. Toho roku došlo také k personálním změnám v kutnohorské farnosti, když odešel kaplan P. Václav Švestka a na jeho místo nastoupil P. Vilém Müller. Ten také postupně Mons. Kohela zastupoval, neboť jeho zdravotní stav se stále zhoršoval. Jan Kohel o tom sám do Pamětní knihy arciděkanství napsal: „*Dne 8. května 1950 pisatel těchto řádků se odebírá do státní okresní nemocnice v Kutné Hoře na*

vyšetření svého zdravotního stavu.“ A po čase pokračoval: „*V nemocnici jsem pobyl 14 měsíců, neboť po první operaci jsem byl stížen zánětem urethry, který znemožnil druhou nutnou operaci. Teprve po 10 měsících jsem mohl být připuštěn k druhé operaci a po 4 měsících jíti domů. Po nchlazení jsem onemocněl znovu zánětem obratlů bederních a ucpaním cév a prodlel nových 10 měsíců za velikého utrpení v nemocnici až do listopadu 1952.*“

77 Poúnorová doba přinesla v církevním životě mnohé potíže. Komunistický režim přijal církevní zákony, došlo k ustavení tzv. církevních tajemníků, rušily se církevní školy. V roce 1950 byl v Kutné Hoře uzavřen voršílský klášter a sestry odvezeny do pohraničí. Brzy skončily i pobožnosti na veřejných prostranstvích města, např. u sochy sv. Václava na Václavském náměstí, které bylo navíc přejmenováno na náměstí 1. máje.

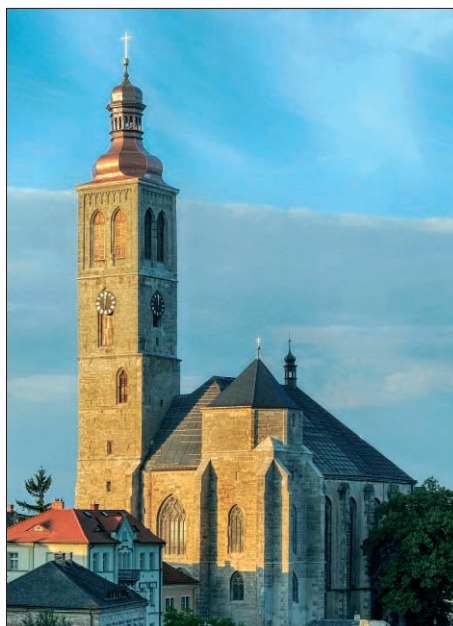
K 1. říjnu 1954 odešel Mons. Jan Kohel na trvalý odpočinek, titulárním arciděkanem však stále zůstal. Rozhodl se, že doplní galerii kutnohorských arciděkanů, a tak namaloval sám sebe u lavic v presbytáři kostela sv. Jakuba a v lodi za ním je vidět ležení, připomínající rekonstrukci chrámu během války. Zemřel 6. října

(Hrob Mons. Jana Kohela na hřbitově Všem svatých v Kutné Hoře (foto Lukáš Provaz)

1955 v kutnohorské nemocnici. Poslední rozloučení se konalo o čtyři dny později ve farním kostele sv. Jakuba. Rakev vezl pohřební kočár, následovaný smutečním průvodem kněží, řádových sester a farníků, ulicemi města na hřbitov Všem svatých. Tam byla uložena do kněžského hrobu, nad kterým za farníky promluvil místní politik Gustav Svěrák. Mimo jiné řekl: „*Kutná Hora má to štěstí, že její kněží jsou vždy nadšenými strážci jejích památek, že jsou nadšenými udržovateli drahocenného odkazu staletí. Do této řady kněží zařadil jste se i Vy, monsignore. Byl jste si vědom též toho, že stav chrámu je obrazem farní osady i portrétem jejího duchovního správce.*“

77 Farnost po další čtyři desetiletí spravovali postupně tři administrátoři, z nichž nejdéle zde působil P. Vilém Müller (1921–2005). Historický titul arciděkana byl v Kutné Hoře obnoven až v lednu 1995, uzavřel naše vzpomínání na Mons. Jana Kohela historik Lukáš Provaz.

(Dva pohledy na gotický kostel sv. Jakuba Většího v Kutné Hoře, na jehož obnově se podílel Mons. Jan Kohel, od r. 1938 kutnohorský arciděkan, v nelehkých dobách 2. světové války

Sbírka z Misijní neděle podpoří nejen výstavbu kostelů, ale také práci katechistů

Prostředky vybrané během celosvětové misijní sbírky, která je určena na šíření katolické víry, financují nejen výstavbu kostelů a kaplí, ale také velice potřebnou práci katechistů. Kdo jsou katechisté, co dělají a proč je potřeba je duchovně i finančně podporovat, nám vysvětlí někdejší diecézní ředitelka PMD Bronislava Halbrštátová, která se sama před jedenácti lety účastnila návštěvy formačního střediska katechistů v Zambii v rámci misijní cesty Papežských misijních děl.

„Kdo vlastně jsou katechisté?“

Jedná se o laiky, často celé rodiny nebo vdovy s dětmi, kteří nabídnou svůj život církvi pro službu v oblastech, kam se kněz dostane třeba jen několikrát do roka. Tam se starají o pastorační záležitosti, vedou bohoslužby slova, křtí, uzavírají sňatky, pohřbívají, podávají eucharistii. V mnoha případech na nich stojí veškeré duchovní aktivity v jejich okolí. Biskup je ustanovuje ke službě po dobu dvaceti let v jednom místě, většinou v domovské obci. V této souvislosti mě napadá, že se jedná o úžasné naplnění misijního poslání, kdy svým životem dávají naplněno příklad žitého evangelia.

Nepleťme si katechisty s katechety! Katecheta je učitel náboženství nebo ten, kdo vede katechezi pro děti či dospělé.

„Jak probíhá jejich formace?“

My jsme konkrétně navštívili studijní centrum v Chikungu, kde se na budoucí působení mezi lidmi připravují dva roky. Nejedná se tedy o nějaký rychlokurz, ale poměrně důkladnou formaci. Jedná se o denní studium. Budoucí katechisté tu mají k dispozici ubytování, počítačovou učebnu a učebnu vaření, šití a další záležitosti. Učí se zde angličtině, která je univerzálním dorozumívacím prostředkem mezi zdejšími 73 kmenovými jazyky, matematice, a v neposlední řadě teologii a pastorační práci. Kromě teoretického studia pracují na farmě. Mohou se tak přiučit praktickým dovednostem a soběstačnosti.

„Zmínili jste, že se jedná o celé rodiny. Vzdělávání se týká také jejich dětí?“

Velkou výhodou podobných formačních zařízení je, že provozují vlastní školky a školy. Děti tedy chodí tam a rodiče se mohou lépe soustředit na svoje vzdělávání. Během návštěvy jsme měli příležitost zažít oběd v takové zambijské školce. Tradičním jídlem prostých Zambijců je nshima, kaše z kukuřičné mouky. Tu servírují na nekonečně mnoho způsobů, ale její základ je vždy stejný.

„Velká část sbírky z letošní Misijní neděle by měla putovat právě na

projekty spojené s katechisty. Proč je důležité je podporovat?“

Jednak samotné studium něco stojí a v druhé řadě sami, přestože odvádí neuvěřitelné množství pastorační práce, nemají lehké živobytí. Záleží na zvyklostech toho kterého kraje, ale buď nedostávají žádný plat, anebo jen velmi malý. Ani drobné příspěvky od sousedů za duchovní působení na uživení nestačí. Musí tedy vést svoje vlastní farmy, věnovat se prodeji, nebo výrobě v malých dílnách. V tomto ohledu jim může zvýšení povědomí o jejich působení a oficiální ustanovení ze strany církve, kdy papež František vydal apoštolský list „Antiquum Ministerium“ o ustanovení laické služby katechisty, do budoucna jen pomoci. Rádi se k tomuto úsilí připojíme.

Připravil Luděk Bárta

**Papežská
misijní díla**

Na Kropáče 30/1
500 03 Hradec Králové
e-mail: pmd@missio.cz
FB: PapezskaMisijniDila

www.missio.cz

Lidé nám říkali, že jsme sluníčka jejich životů

V Domácí zdravotní péči Ústí nad Orlicí jsme se sešly se čtyřmi sestřičkami. Katka Stará a Radka Smolová pochází z Ústí, takže často jezdí k sousedům, které už dávno znají. Markéta Lorencová dojíždí z Dolní Čermné. Všechny si práci pochvalují. Líbí se jim, že poznají pacienta i jeho domov a rodinu, mnozí jim přirostou k srdci. A Markéta se díky své práci prý naučila s autem zajet na jakékoliv místo. O něco déle, 10 let, je v Charitě Andrea Krejčířová, která začínala v České Třebové a dnes je vedoucí sestrou v Ústí. Andrei jsme se zeptali:

Jak se ti v Ústí pracuje?

Výborně, máme stabilní kolektiv, vycházíme si s děvčaty vstříc. Celkem nás je teď osm. U pacientů se střídáme, můžeme tak i zhodnotit zdravotní stav pacienta vícero očima. Když se sejdeme po denní trase v kanceláři, předáváme si zkušenosti, vzájemně se podporujeme.

Kolik máte denně pacientů a na jakém území působíte?

Na 4 až 5 trasách máme denně kolem 70 pacientů. Naše území jsou města Ústí nad Orlicí, Česká Třebová a okolní obce.

Jak jste prožili ten poslední covidový rok, co se u vás změnilo?

Řekla bych, že díky covidu je teď práce zdravotní sestry víc oceňovaná mezi lidmi. Pro některé pacienty jsme byly jediné, kdo za nimi chodil, protože rodina z obav o jejich zdraví jim zajišťovala jen nákupy na dálku. Ti staří lidé byli za naše návštěvy nesmírně vděční - říkali nám, že jsme sluníčka jejich životů. Měly jsme samozřejmě i covidové pacienty, ale díky brzkému proočkování jsme to dobře zvládly.

Co se změnilo za těch deset let, kdy jsi zdravotní sestrou v Charitě?

Velkým přínosem bylo oddělení pečovatelské služby od domácí zdravotní péče, takže my se už můžeme věnovat jen své zdravotnické práci. V Ústí je pečovatelská služba charitní a městská, a spolupráce s oběma je bezvadná. Dávají nám vědět, když

ⓘ Zdravotní sestry z Domácí zdravotní péče Ústí nad Orlicí denně ošetří až sedmdesát pacientů, za kterými najezdí až sto kilometrů. Foto: archiv Oblastní charity Ústí nad Orlicí

si u pacienta všimnou nějakého defektu nebo zranění. Opravdu smekám před všemi pečovatelkami a jejich náročnou prací. Výborně se nám také spolupracuje s nemocnicí a naším Domácím hospicem Alfa-Omega.

Na druhé straně nám přibýlo odborných úkonů. Před deseti lety jsme nevěděli, co je to port. Dnes běžně pečujeme o porty, piccy, různé vývody, cévky atd. Pro mě osobně se hodně změnilo, když jsem před rokem nastoupila na pozici vedoucí sestry. Přibýlo hodně kancelářské práce, ale díky tomu, že mi ostatní děvčata pomáhají, to zvládáme.

Ústecké zdravotní sestřičky ještě pochvalně zmínily Ládu Bie-na, který jim vždy ochotně přispěchá na pomoc v případě poruchy auta nebo nehody. Charitní sestry najedou denně i sto kilometrů a klidné prostředí auta jim pomáhá připravit se na pacienta, ke kterému právě jedou, aby i jemu mohly darovat úsměv, dobrou náladu, vlídné slovo, a především profesionální zdravotnickou práci.

(AKTUALITY)**Tři charitní sestry na třetí společné pouti**

Luže: V sobotu 2. října poutní chrám Panny Marie Pomocné na Chlumku v Luži přivítal poutníky, kteří přišli prosit za své blízké a podpořit práci Charit Pardubice, Chrudim a Nové Hradce, jež pěší a cyklistickou Pouť lidí dobré vůle u příležitosti Dne Charity uspořádaly.

„Jdu za všechny, kteří trpí a hlavně za ty, kteří nemají nikoho, kdo by za ně prosil a kdo by jim vyprošoval milosti,“ říká Yvona Begeřová, jedna z mnoha pěších poutníků. Mši svatou celebroidl generální vikář Jan Paseka spolu s P. Václavem Čunkem a Josefem Glogarem ze společenství Salesiánů Dona Boska a P. Tomášem Kvasničkou z Římskokatolické farnosti Pardubice.

Na pouť do Luže se vydal i poslanec Marek Výborný, který poděkoval Charitám za jejich službu: „*Pomoc potřebným, těm, kteří si sami pomoci nemohou, je obrovskou službou společnosti. Všem pracovníkům Charity i dalších organizací patří velké poděkování.*“ Poutníky pozdravila rovněž ředitelka Diecézní charity Hradec Králové Anna Maclová, která také poděkovala pracovníkům Charit za jejich péči.

Doprovodný koncert sboru Salvátor pod vedením Tomáše Žídka, přednášku Františka Jiráka o historii poutního místa a mši svatou mohli zájemci sledovat i v přímém přenosu na YouTube kanálu Oblastní charity Pardubice. Více na www.pardubice.charita.cz.

Bc. Jan Lohynský)

(Symbolické vypouštění bílé holubice za nemocné a trpící na charitní Pouti lidí dobré vůle na Chlumku v Luži. Foto: Petr Macl)

Centrum Přístav představilo novou budovu a služby veřejnosti

Kutná Hora: Oblastní charita Kutná Hora v pátek 17. září slavnostně otevřela nově zrekonstruovanou budovu charitního Centra Přístav. Prostorům, zaměstnancům a službám požehnal pan

farář Jan Uhlíř. Velký dík patří všem, kteří se podíleli na rekonstrukci a také všem dárcům, kteří přispěli. Následovaly tři dny otevřených dveří pro veřejnost a čtvrtý pro zaměstnance Charity. Více než 250 lidí si přišlo prohlédnout nové centrum. Jsme rádi, že senioři a lidé s handicapem a také zaměstnanci získali důstojné a odpovídající prostředí pro poskytování služeb. A také nás těší, že tyto dny přivedly do centra osm nových zájemců o služby. Na stránkách www.kh.charita.cz si můžete prohlédnout fotografie a také přečíst příběh od Marie Mackové o kříži, který se ve správný okamžik přestěhoval do nového centra Přístav.

Marcela Mommersová)

Krajské ocenění pro hradeckou Charitu

Hradec Králové: Cenu sociálních služeb, kterou Královéhradecký kraj tradičně uděluje u příležitosti Svátku seniorů, letos získaly také Mgr. Kateřina Forejtková, vedoucí Intervenčního centra pro osoby ohrožené domácím násilím při Oblastní charitě Hradec Králové, a Mgr. Dana Fučíková, dobrovolnice charitního Domova pro matky s dětmi. Oběma oceněným patří upřímný dík za jejich obětavou práci v Charitě. Ceny udílel hejtman Mgr. Martin Červíček. Milým překvapením bylo i ocenění samotné Oblastní charity Hradec Králové za dlouhodobé poskytování sociálních a zdravotních služeb. Cena je také poděkováním všem jejím pracovníkům za odvahu, statečnost a nasazení v době pandemie. Více na www.charitahk.cz.

Petra Zíková)

Přehlídka ukrajinské kultury a návštěva Kutné Hory

Hradec Králové: Letošní Dny ukrajinské kultury v Hradci Králové vyvrcholily tradičním koncertem „Hudba mého srdce“ v sobotu 9. října v hradeckém KC Aldis. V pátek si návštěvníci workshopu v Integračním centru mohli také vyrobit látkovou panenku v ukrajinském stylu. V neděli 10. října Regionální ukrajinský spolek ve VČ uspořádal ve spolupráci s Integračním centrem a Městskou knihovnou v Jaroměři také besedu o migraci Ukrajinců do ČR. Všechny akce se uskutečnily pod záštitou primátora Alexandra Hrabálka.

V září Integrační centrum zorganizovalo poznávací výlet do Kutné Hory. Nejznámější památky v Sedleci, historické centrum města a chrám sv. Barbory navštívilo 30 účastníků. Pro mnohé z nich to byla jedna z prvních možností setkat se s historií a kulturou v našem regionu. Děkujeme Farnostem Sedlec a Kutná Hora za zprostředkování návštěvy a odborný výklad průvodců.

Projekt Integrační centrum pro cizince AMIF/28/01 je financován Evropskou unií v rámci národního programu Azylového, migračního a integračního fondu a rozpočtu Ministerstva vnitra ČR.

Více na www.cizincihradec.cz.)

Čestný diplom v kategorii dobrovolníků obdržela paní Iva Rokosová z poličské Charity, která zorganizovala také jarní běh pro domácí hospic. Gratulujeme! Foto: archiv Oblastní charity Polička

Diplom Duhového křídla jde do Poličky

Polička: Ve středu 22. září se ve Svitavách uskutečnil 9. ročník udílení cen Duhové křídlo. Akci pořádal Pardubický kraj a Národní rada osob se zdravotním postižením pod záštitou radního Ing. Pavla Šotoly. Čestným diplomem v kategorii dobrovolníků byla oceněna naše kolegyně Iva Rokosová, která mj. letos zorganizovala úspěšný benefiční běh pro charitní Domácí hospic sv. Michaela. Paní Ivana je úžasná žena nadšená pro dobročinnost a charitní dílo, která dokáže nadchnout i svou rodinu a okolí. Moc nás těší, že máme ve své blízkosti takto mimořádného člověka, velice si jí vážíme a za její obětavost a nasazení jsme ji rádi nominovali na tuto cenu. Více na www.policka.charita.cz.

Marcela Vraspirová)

(VZDĚLÁVÁNÍ

Seminář pro nemocné roztroušenou sklerózou a pečující osoby

■ 4. 11. v Domově sv. Josefa v Žirči u Dvora Králové n. L.

Seminář je bezplatný. Registrace je nutná týden předem. Více na www.domovsvatehojosefa.cz. Kontakt: poradna@djsj-zirec.cz, tel. 491 610 620, 734 333 618. Těšíme se na Vás!

Knihovnička pro indické děti

Pomozte naplnit knihovničky indických dětí knihami plnými nových znalostí, zajímavostí a podnětů. Máte zachovalé nepotřebné knihy nebo učebnice vydané v posledních 20 letech? **Pošlete knihy dál! Prodejte své knihy přes knihkupectví Reknihy.** Váš výtěžek z prodeje věnujete na nákup knih a učebnic pro děti žijící na okraji indické společnosti. Bližší informace najdete na www.adopce.hk.caritas.cz. Děkuje vám!

(KALENDÁŘ AKCÍ

Hradec Králové

■ 4. 11. **Setkání národů** – od 14 do 20 hod., Adalbertinum. Festival cizokrajné hudby, etnické workshopy a výstavy. Pořádá Integrační centrum pro cizince Diecézní charity HK s partnery pod záštitou primátora Alexandra Hrabálka. Program najdete v tomto čísle časopisu Adalbert. Více na www.cizincihradec.cz a www.hk.caritas.cz.

Náchod

■ 11. 11. **Den otevřených dveří v Domě na půli cesty** od 9 do 17 hod., Mlýnská 189. Zve Oblastní charita Náchod. Přijďte se podívat. Více na www.nachod.charita.cz.

■ 7. 12., **Benefiční koncert Anna K. – Tour** v 19 hod., Beránek Náchod. Výtěžek půjde na opravu výtahu pro klienty odlehčovací služby Domova sv. Josefa. Pořádá Oblastní charita Červený Kostelec. Předprodej na www.beraneknachod.cz. Více na www.domovsvatehojosefa.cz.

Nový Bydžov a Nové Město n. Met.

■ **Listopad, Putovní výstava příběhů z Indie** – Městská knihovna Nový Bydžov a venkovní výstava u kostela Nejsvětější Trojice v Novém Městě n. Met. Poznejte příběhy indických dětí zapojených do projektu Adopce na dálku hradecké Diecézní charity. Více na www.adopce.hk.caritas.cz.

Kurzy Vítejte v ČR a čeština pro cizince

Hradec Králové: Integrační centrum pro cizince při hradecké Diecézní charitě uspořádalo již čtyři Adaptačně-integrační kurzy „Vítejte v ČR“, které jsou od ledna povinné pro nově přichozí cizince ze třetích zemí do ČR. Zúčastnilo se jich 45 cizinců, nejčastěji z Ukrajiny. Bližší informace na www.cizincihradec.cz, kontakt: aik@hk.caritas.cz. V září Integrační centrum opět zahájilo také prezenční kurzy češtiny pro cizince v Hradci Králové. Dále probíhají kurzy češtiny v Náchodě, Jičíně, Týništi nad Orlicí, Kvasínách, Novém Bydžově a Chvalkovicích. **Kontakt pro info: kurzy.cestina@hk.caritas.cz.**

Milostivé léto – šance vymanit se z dluhové pasti

Hradec Králové: Na konci června schválili poslanci balík změn v exekucích. Novinkou je i tzv. milostivé léto od 28. října 2021 do 28. ledna 2022. Lidé mají příležitost se alespoň částečně vymanit z dluhové pasti a začít znovu žít normální život. Týká se to dluhů, které mají vůči veřejné správě, a to včetně institucí s jakýmkoli státním podílem. **Bližší informace: Poradna pro lidi v tísní v Hradci Králové, tel. 777 737 612, 495 591 382.**

Více také na www.charitahk.cz.)

Výsledky diecézní sbírky na Charitu z neděle 20. června 2021

Farnost	Kč	Farnost	Kč	Farnost	Kč	Farnost	Kč
Bělá n. Svitavou	5130	Hradec Králové - Kukleny	6900	Mladočov	3590	Slatiňany	4510
Bílý Újezd	3500	Hradec Králové - Nový HK	9700	Morašice u Litomyšle	3735	Slavoňov	5000
Bohdaneč u Zbraslavic	1390	Hradec Králové - Pouchov	3221	Mříčná	1070	Solnice	2780
Bohuslavice	1200	Hradec Králové - Pražské předm.	17400	Náchod	12961	Sopotnice	2727
Bojanov	8060	Hradec Králové I	7245	Nasavrky	5000	Sopoty	1500
Borohrádek	290	Hrochův Týnec	6812	Nížkov	9730	Střítež	213
Borová	4220	Chlumec nad Cidlinou	3150	Nová Paka	10940	Studenec u Horek	7760
Boušín	850	Choceň	12210	Nová Ves nad Popelkou	1510	Studnice	1350
Brandýs nad Orlicí	5000	Chomutice u Hořic	3300	Nová Ves u Chotěboře	440	Svatý Jiří	812
Broumov	3321	Chotěboř	3000	Nové Hradky u Skutče	4389	Světla nad Sázavou	11040
Bykán	1135	Chrast u Chrudimě	1200	Nové Město nad Metují	9939	Svojanov	8455
Bystré u Poličky	7065	Chroustovice	1940	Nový Bydžov	400	Svratka	4832
Býšť	2244	Chrudim	12208	Nový Hrádek	6700	Šlapanov	454
Cerekvice nad Loučnou	3560	Chvalkovice	320	Ohaře	2000	Štoky	532
Čachotín	541	Janské Lázně	3260	Opatov v Čechách	6409	Teplice nad Metují	702
Čáslav	3740	Jaroměř I	2555	Opatovice nad Labem	6358	Trutnov I	6398
Častolovice	1820	Jilemnice	2990	Opočno	3719	Trutnov II - Horní Staré Město	3143
Červené Janovice	2320	Josefov	3086	Osice	300	Trutnov III - Poříčí	642
Červený Kostelec	18862	Kaliště	2609	Pardubice	27 148	Třebechovice pod Orebem	4991
Česká Bělá	1123	Kameničky	17075	Pecka	3877	Třebosice	255
Česká Třebová	6700	Knířov	520	Pertoltice	700	Týnec nad Labem	1275
Česká Třebová - Dlouhá Třebová	2213	Koclířov u Svitav	2150	Pohled	445	Uhelná Příbram	214
České Heřmanice	3600	Korouhev	2272	Police nad Metují	1000	Úpice	3568
České Libchavy	1500	Kostelec nad Orlicí	7531	Polička	16322	Úsobí	754
České Meziříčí	1440	Králíky II	5800	Polná	20269	Vamberk	3535
Čibuz	4330	Kratonohy	650	Proseč u Skutče	8525	Vápno u Přelouče	1165
Čibuz	1050	Krouna	2040	Předhradí	4160	Včelákov	1664
Číhošť	2460	Krucemburk	8000	Přelouč	737	Vejvanovice	2248
Dašice	780	Křížlice	600	Přepychy	1463	Velká Losenice	2677
Dobré	1625	Kutná Hora	12470	Příbrav	13500	Velké Poříčí	2710
Dobruška	5028	Kutná Hora - Sedlec	9000	Pustá Kamenice	980	Vilémov u Golčova Jeníkova	212
Dobruška - Osečnice	770	Lanškroun	8017	Radhošť	530	Vitkovice v Krkonoších	700
Dobřenice	332	Lázně Bělohrad	2410	Raná	4600	Vojslavice	3090
Dolní Čermná	10146	Lázně Bohdaneč	4500	Rohovládova Bělá	2000	Vraclav	990
Dolní Dobrouč	6900	Ledeč nad Sázavou	5850	Rokytnice v Orlických horách	2974	Vrbatův Kostelec	1300
Dolní Libchavy	2100	Letohrad	33092	Rosice nad Labem	1310	Vrchlabí	9370
Dolní Újezd	7240	Libčany	1000	Roztoky u Jilemnice	1800	Vysoké Mýto	6884
Dvůr Králové nad Labem	10440	Libštát	2000	Rudoltice	877	Zálesní Lhota	1000
Havlíčková Borová	2432	Lično	350	Rybná nad Zdobnicí	1115	Zámrs	310
Havlíčkův Brod	3922	Lipoltice	176	Rychnov nad Kněžnou	3312	Zbraslavice	1700
Heřmanův Městec	4376	Litomyšl	17851	Řetová	2101	Zbýšov v Čechách	3656
Hlinsko	19270	Lochenice	2000	Sádek	3025	Zdechovice	80
Holohlavy	2122	Lomnice nad Popelkou	3500	Sebranice u Litomyšle	9100	Žacléř	700
Horní Branná	1710	Lovčice	370	Senožaty	3305	Žamberk	6731
Horní Jelení	940	Lučice	1670	Sezemice	2142	Ždírec	991
Horní Roveň	1200	Luže	5490	Skuhrov nad Bělou	2150	Železnice	4520
Horní Sloupnice	3600	Městec Králové	1978	Skuhrov u Havlíčkova Brodu	451	Žiželice	2096
Horní Štěpanice	1367	Mikulovice	664	Skuteč	6010	Žumberk	326
Hoříčky	782	Místní komunita Salesiánů	5660	Slatina nad Zdobnicí	683	Celkem*	821901

***Poznámky:** V tabulce jsou uvedeny výsledky sbírky na Charitu ve farnostech, které zaslaly její výtěžek do 8. 10. 2021.

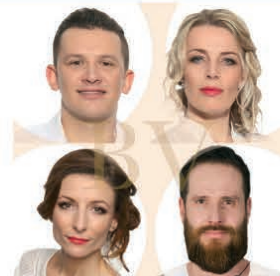
Informace: Ludmila Rychtářová – tel. 495 063 135.

Darované finanční prostředky budou použity na podporu činnosti Diecézní katolické charity Hradec Králové, která zajišťuje metodické vedení Charit v královéhradecké diecézi a také realizuje vlastní projekty pomoci, jako jsou: Adopce na dálku a rozvojové projekty v Indii, Dobrovolnické centrum, Půjčovna pomůcek pro nemocné nevléčitelnou Huntingtonovou chorobou a projekty na pomoc cizincům a uprchlíkům.

Děkujeme všem dárcům za příspěvek a podporu charitní činnosti a také všem duchovním správcům za spolupráci a pozornost, kterou sbírce ve svých farnostech věnovali.

Oblastní charita
Polička

Benefiční koncert

DOKONALE HARMONICKÝ KONCERT PRO CHVÍLE BLÍZKOSTI A PŘÁTELSTVÍ

20. listopadu 2021 v 16 hodin

kostel sv. Jakuba, Polička

ČESKÉ VOKÁLNÍ KVARTETO

BOHEMIA VOICE

Výtěžek benefice je určen na pořízení automobilu pro charitní službu Domácího hospice sv. Michaela. Benefiční záměr můžete podpořit také přispěním na bankovní účet veřejné sbírky "Mé přání je zůstat doma".

QR Platba

č.ú: 5918409339/0800, variabilní symbol: 1919

více na www.policka.charita.cz

SETKÁNÍ NÁRODŮ

MEETING OF NATIONS

FESTIVAL CIZOKRAJNÉ HUDBY A TANCE
ETNICKÉ WORKSHOPY • NÁRODNÍ ODĚVY A VÝROBKY
FESTIVAL OF EXOTIC MUSIC AND DANCE • ETHNIC WORKSHOPS • NATIONAL COSTUMES AND PRODUCTS

4. 11. 2021 od 14 do 20 hod.
Adalbertinum Hradec Králové

14:00 - 18:00 - etnické workshopy zemí Afriky, Asie, Evropy a Latinské Ameriky

- HRA NA AFRICKÉ BUBNY • MALOVÁNÍ HENNOU • VÝROBA ETNICKÝCH NÁRAMKŮ
- PŘEHLÍDKA SÁRÍ • UKRAJINSKÉ VÝŠIVKY A KROJE • UKÁZKY TKANÍ KOBERCŮ

18:00 - 20:00 - multikulturní vystoupení na pódiu

- LATINSKO-AMERICKÉ TANCE: VERONIKA LÁLOVÁ (vítězka StarDance 2016, ČR) & ANDRÉ NEGRAO (Brazílie) • AFRICKÉ BUBNY A TANEC: CAMARA MAMADOUBA (Guinea) & ROBEN MLAUZI (Zimbabwe) • MICHEL (Venezuela) • BETY (Vietnam)
- OXANA EVSINA (Rusko) • ALVINA AGHAJANYAN (Arménie)
- soubor RADOST (Ukrajina)

DOPROVODNÉ VÝSTAVY: JINDŘICH ŠTREIT & EVA CAO THI - VIETNAM STORIES,
HRADEC KRÁLOVÉ OČIMA UKRAJINSKÝCH MALÍŘŮ,
VÝSTAVA PŘÍBĚHŮ Z INDIE, FOTOVÝSTAVA - ÍRÁN

POŘÁDAJÍ:

Integrační centrum pro cizince Diecézní charity HK ve spolupráci se Statutárním městem Hradec Králové, Královéhradeckým krajem, Filozofickou fakultou UHK, Ministerstvem vnitra ČR, SUZ MV ČR - PoS Kostelec n. O. a Regionálním ukrajinským spolkem ve VČ.

Záštitu nad akcí převzal primátor města Hradec Králové prof. PharmDr. Alexandr Hrabálek, CSc.

Více na www.cizincihradec.cz, www.hk.caritas.cz a na [fb cizincihradec](https://www.facebook.com/cizincihradec).

Projekt Integrační centrum pro cizince AMIF/28/01 je financován Evropskou unií v rámci národního programu Azylového, migračního a integračního fondu a rozpočtu Ministerstva vnitra ČR.

FINANCOVÁNO EVROPSKOU UNÍÍ
AZYLOVÝ, MIGRAČNÍ A INTEGRAČNÍ FOND

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Diecézní charita
Hradec Králové

HRADEC KRÁLOVÉ

KRALOVEHRADECKÝ
KRAJ

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

